

1/5/5/2009.

Budapest, ... 2009 JAN 22 .....

**Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat
Polgármesteri Hivatala
Oktatási és Közművelődési Főosztály**

Tárgy: Javaslat a Budapest Főváros X. kerület
Kőbányai Önkormányzat által
fenntartott óvodák helyi nevelési
programjainak jóváhagyására

Tisztelt Képviselő-Testület!

Az 1993. évi LXXIX. tv. a közoktatásról (továbbiakban kt.) 44. § (1) bek. alapján a nevelési-oktatási intézményben a nevelőmunka nevelési program alapján folyik. A nevelési programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A fenntartó a nevelési program jóváhagyása előtt köteles - az Országos szakértői névjegyzéken szereplő, az adott intézménytípusnak megfelelő szakterületen nyilvántartásba vett – szakértő véleményét beszerezni.

A kt. 45. § (1) bekezdése alapján az intézmények a felülvizsgálatot az Óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a jogszabályi változások alapján, határidőre készítették el.. A nevelési programokat Petren Ferencné és Nagy Lajosné közoktatási szakértők véleményezték. A szakértői vélemény teljes terjedelme az 1. sz. mellékletben található.

A helyi nevelési programok véleményezéséhez előre megadott szempontok alapján került sor, amely a jogszerűsége, szakszerűsége és a megvalósíthatóságra terjedt ki.

A szakértői vélemények alapján megállapítható, hogy valamennyi óvodavezető és óvodapedagógus rendkívül körültekintően, szakszerűen foglalkozott a programok felülvizsgálatával. Tevékenységük során figyelembe vették a jogszabályi változásokat, a fenntartói elvárásokat, és az intézmények működését meghatározó dokumentumok közötti koherencia megvalósítását.

A szakértői vizsgálat kiterjedt a fenntartói intézkedési terv, az önkormányzati minőségirányítási programmal való összehasonlításra, valamint arra, hogy a jóváhagyásra benyújtott programok megvalósíthatóak-e többletfinanszírozás nélkül?

A szakértők valamennyi óvoda helyi nevelési programját képviselő-testületi jóváhagyásra javasolták. Megállapították, hogy a helyi nevelési programok többletfinanszírozást nem igényelnek, szakszerűek, jogszerűek és megvalósíthatóak.

Valamennyi óvodában megtartották a kt. 44. §-ában előírt eljárási szabályokat, mely alapján a törvényesség a jegyzőkönyvekből megállapítható, ezért az elfogadásának törvényes akadálya nincs.

Az Oktatási és Közművelődési Főosztály azt javasolja a Budapest Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének, hogy az általa fenntartott óvodák módosított helyi nevelési programját hagyja jóvá.

A szakértői vélemények elektronikus formában érkeztek az Oktatási és Közművelődési Főosztályra, ezért nem szerepelnek a szakértők aláírásai, természetesen a hivatalos szakvélemények érkezése folyamatban van.

Az előterjesztést a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testülete Kulturális és Oktatási Bizottsága 2009. január 15-ei ülésén tárgyalja, a bizottság álláspontját a bizottság elnöke a képviselő-testületi ülésen ismerteti.

Határozati javaslatok:

1./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Aprók Háza Napközi Otthonos Óvoda (1108 Budapest, Újhegyi sét. 5-7.) „Aprók Háza” helyi nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

2./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Csodapók Napközi Otthonos Óvoda (1104 Budapest, Mádi u. 127.) „Derűsen, tevékenyen” helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

3./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Gyöngyike Napközi Otthonos Óvoda (1101 Budapest, Salgótarjáni út 47.) „Gyöngyike Óvoda” helyi nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

4./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Kincskeresők Napközi Otthonos Óvoda (1105 Budapest, Mádi u. 4-6.) „Kincskeresők” helyi nevelési programját.

Határidő: Azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

5./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (1104 Budapest, Mádi u. 86/94.) „Mozgással az egészségért” óvodai programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

6./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (1108 Budapest, Újhegyi sét. 17-19.) helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

7./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Rece-fice Napközi Otthonos Óvoda (1103 Budapest, Vaspálya u. 8-10.) „Óvodai nevelés a kommunikáció, a komplex esztétika és a mozgás jegyében” helyi nevelési programját.

Határidő: Azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

8./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (110 Budapest, Zágrábi u. 13.) módosított helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: Azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

9./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Zsivaj Napközi Otthonos Óvoda (1105 Budapest, Zsivaj u. 1-3.) „Egészségközpontú” óvodai nevelési programját.

Határidő: Azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

10./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (1105 Budapest, Ászok u. 1-3.) „Sok kicsi sokra megy” helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

11./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (1106 Budapest, Gépmadár u. 15.) „Gépmadár utcai Óvoda” helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

12./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (110 Budapest, Halom u. 7/b.)a „Harmonikus Gyermekkorért” helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

13./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (1106 Budapest, Hárslevelű u. 5.) helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

14./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Kada Mihály Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda (1103 Budapest, Kada u. 27-29.) „Gyermekek Háza” helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

15./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Kékvirág Napközi Otthonos Óvoda (1107 Budapest, Kékvirág u. 5.) „Kékvirág” óvodai programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

16./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (1101 Budapest, Kőbányai u. 30.) „Megismerés, Állóképesség, Valóság” óvodai programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

17./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (1101 Budapest, Kőbányai u. 38.) „Gyermekekkel” helyi óvodai programját.

Határidő: Azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

18./ Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat képviselő-testülete többletfinanszírozás nélkül jóváhagyja a Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Napközi Otthonos Óvoda (1106 Budapest, Maglódi u. 8.) „Egészséges gyermekekért” helyi óvodai nevelési programját.

Határidő: azonnal
Felelős: Szász Csaba alpolgármester
Végrehajtásért felelős: Dr. Neszteli István jegyző
Végrehajtás előkészítéséért felelős: Semperger Sándorné mb. főosztályvezető

Budapest, 2009. január 7.

Semperger Sándorné
mb. főosztályvezető

törvényességi szempontból látta:

Dr. Neszteli István

SZAKÉRTŐI VÉLEMÉNY

Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat által

fenntartott óvodák

helyi nevelési programjáról

Szakértői véleményt készítette:

Petren Ferencné

72-447387

06-308684736

Pécs, Nagy I. u. 68.

Oszj.sz.: 010868-02

Nagy Lajosné

72-525765

06-302880552

Pécs, Jurisics u. 5.

Oszj.sz.: 004871-02

TARTALOM

1. Bevezetés

2. A nevelési programok szakértői vizsgálatának módszerei

3. A nevelési programok szakértői elemzésének szempontjai

4. Szakértői vélemény összegzése

5. Melléklet

Az óvodák nevelési programjáról készített szakértői vélemények

- 5.1. Aprók Háza Napközi Otthonos Óvoda
- 5.2. Csodapók Napközi Otthonos Óvoda
- 5.3. Gyöngyike Napközi Otthonos Óvoda
- 5.4. Kincskeresők Napközi Otthonos Óvoda
- 5.5. Napközi Otthonos Óvoda (Mádi utca 94-96.)
- 5.6. Napközi Otthonos Óvoda (Újhegyi sétány 17-19.)
- 5.7. Rece-Fice Napközi Otthonos Óvoda
- 5.8. Napközi Otthonos Óvoda (Zágrábi út 13.)
- 5.9. Zsivaj Napközi Otthonos Óvoda
- 5.10. Napközi Otthonos Óvoda (Ászok u. 1-3.)
- 5.11. Napközi Otthonos Óvoda (Gépmadár u. 15.)
- 5.12. Napközi Otthonos Óvoda (Halom u. 7/b.)
- 5.13. Napközi Otthonos Óvoda (Hárslevelű u.5.)
- 5.14. Kada Mihály Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda
- 5.15. Napközi Otthonos Óvoda (Kékvirág u. 5.)
- 5.16. Napközi Otthonos Óvoda (Kőbányai út 30.)
- 5.17. Napközi Otthonos Óvoda (Kőbányai út 38.)
- 5.18. Napközi Otthonos Óvoda (Maglódi ú. 8.)

Bevezetés

Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat által fenntartott óvodák nevelési programját a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 44. §-ban foglalt felhatalmazás alapján Szász Csaba Alpolgármester Úr megbízásából vizsgáltuk felül. A szakvélemény az óvodák nevelési programjának elkészítése szempontjából fontos jogszabályok előírásaira épül, melyek az alábbiak:

- ❖ a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (Kt),
- ❖ az óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996.(VIII.28.) kormányrendelet,
- ❖ a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelveiről szóló 2/2005. (III.1.) OM rendelet,
- ❖ a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.

2. A nevelési programok szakértői vizsgálatának módszerei:

- ❖ tájékoztató a jogszabályi előírások változásairól,
- ❖ dokumentumelemzés,
- ❖ folyamatos konzultáció az óvodavezetőkkel,
- ❖ megbeszélés a fenntartó képviselőivel.

A fenntartó képviselői részletesen meghatározták az óvodák nevelési programjának felülvizsgálatával kapcsolatos elvárásaikat, melynek ismeretében tájékoztatót tartottunk az óvodavezetők számára 2008. június 10-én.

Petren Ferencné előadást tartott a nevelési program elkészítése óta történt jogszabályi előírások változásairól, a közoktatásról szóló törvény módosításából adódó, valamint a társadalmi elvárások változásaiból adódó óvodai és óvodavezetői feladatokról. Előadásában nagy hangsúlyt fektetett az esélyegyenlőség biztosítására, a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelésére, valamint a nevelési programok jogszerűségi kritériumainak ismertetésére.

Nagy Lajosné a nevelési programok felülvizsgálatának és módosításának gyakorlati kérdéseivel és folyamatával ismertette meg az óvodavezetőket. Kiemelten foglalkozott a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelésével, valamint a kompetencia alapú óvodai nevelés lehetőségeivel.

Az óvodavezetők gyakorlati segédanyagot kaptak a programok felülvizsgálatához és módosításuk előkészítéséhez.

3. A nevelési programok szakértői elemzésének szempontjai:

- ❖ szakszerűség,
- ❖ törvényesség, jogszerűség, és a
- ❖ megvalósíthatóság.

Az óvodák nevelési programjának felülvizsgálata érdekében folyamatos kapcsolatot tartottunk a fenntartó képviselőivel, akik meghatározták a szakértői vizsgálat szempontjait, rendelkezésünkre bocsátották az Önkormányzat Minőségirányítási Programját, valamint a Közoktatási Intézkedési Tervet.

A helyi nevelési programokkal kapcsolatos konkrét, a fenntartó előírásai szerint meghatározott szakértői szempontok:

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 47. § alapján a programok tartalmazzák-e:

- Az óvodai nevelés alapelveit, célkitűzéseit,
- Azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, fejlődésének segítségét,
- A gyermek - és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit,
- A nevelési program végrehajtásához szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét.

A fenntartó által elvárt helyi sajátosságok érvényesítése a programokban:

- Tartalmaz-e a program olyan elemeket, programokat, amelyek a fenntartó számára többletkiadással járna?
- A kompetencia alapú neveléssel-oktatással kapcsolatos elvek megjelennek-e a programban, illetve ezek milyen módon tükrözik az intézmény sajátosságait?
- Tartalmazza-e az Önkormányzati Minőségirányítási Programban megfogalmazott fenntartói elvárásokat?
- A fejlesztési terv és a helyi óvodai program illeszkedik-e?
- Esélyegyenlőség biztosítása megjelenik-e a programban?
- A Kt. 86. § (2) alapján a többi gyermekkel együttnevelhető sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenységet tartalmazza-e a program?

4. A szakértői vélemény összegzése

Az óvodavezetők és az óvodapedagógusok rendkívül körültekintően, szakszerűen foglalkoztak a programok felülvizsgálatával, figyelembe vették a jogszabályi előírások változásait, a fenntartói elvárásokat, megerősítették az 1999-től alkalmazott jól bevált óvodai gyakorlatot.

Az óvodák már novemberben elkészítették a nevelési programjukat, melyet a részletes szakértői vélemények alapján, több konzultációt követően korrigáltak. A fenntartó által meghatározott határidőre minden intézmény szakszerű, jogszerű, megvalósítható, igényes kivitelű programot nyújtott be a fenntartó jóváhagyására.

Minden óvoda a változtatásokkal **egységes szerkezetbe rendezett, áttekinthető, szakszerűen** megfogalmazott stratégiai dokumentumot készített.

A nevelési programok **megfelelnek** a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben előírt követelményeknek, olyan feladatokat tartalmaznak, amelyekhez megfelelő feltételekkel rendelkeznek az intézmények.

A programokban fellelhetők azok a **tartalmi elemek**, melyeket a hivatkozott törvény a 47.§-ban előír, ezt az alábbiak igazolják:

- ❖ Az óvodák nevelési alapelvei koherensek a nevelés célkitűzéseivel.
- ❖ A nevelési feladatok, tevékenységek, az óvodás korosztály életkori sajátosságaihoz igazodnak, és biztosítják a gyermekek személyiségének fejlődését, közösségi életre felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését.

- ❖ A gyermek – és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység minden programban részletesen kidolgozott. Pontosan és konkrétan meghatározott az óvodapedagógusok, a gyermekvédelmi felelős, esetenként még a dajka feladata is.
- ❖ A szülő, a gyermek a pedagógus együttműködésének változatos formái jelennek meg a programokban, melyek az óvodák partnerközpontú működését biztosítják. A szülői jogok érvényesítésére, a szülői szervezet működésére tág teret biztosítanak az óvodák.
- ❖ A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet 7. számú mellékletében előírt, a nevelési program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések jegyzéke minden programban megtalálható önálló fejezetben, vagy az egyes feladatokhoz és tevékenységekhez rendelve.

A közoktatásról szóló törvény 4. §-ban foglalt előíráshoz igazodóan az óvodai programok **nem tartalmaznak egyetlen vallás és világnézet melletti elkötelezettséget sem.**

A Kt. 45. §-ban foglaltaknak megfelelően a kőbányai óvodák nevelési programja **összhangban áll a 137/1996. (VIII.28) Kormányrendelet mellékleteként kiadott óvodai nevelés országos alapprogramjával.**

Minden programban hangsúlyosan **érvényesül az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciója.**

A programok szakszerűen tartalmazzák:

- ❖ az egészséges életmód,
- ❖ az érzelmi nevelés és a szocializáció, valamint
- ❖ az értelmi nevelés és fejlesztés feladatait.

Helyi sajátosságok, elvárások az alábbiak szerint érvényesülnek a nevelési programokban:

- ❖ A dokumentumok nem tartalmaznak olyan elemeket, feladatokat, tevékenységeket, programokat, amelyek a fenntartó számára többletkiadással járnának.
- ❖ Jól érzékelhető a kompetencia alapú óvodai nevelés a pedagógiai munkában. A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, a szociális kompetenciák fejlesztése, az „átmenetek” (bölcsőde – óvoda - iskola) tartalmilag újszerű kidolgozása minden programban megtalálható. Hangsúlyos a programokban az inkluzív pedagógiának, a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadásának, az együttélésnek az elterjesztése, a játéknak mint a fejlesztés céljának és eredményének a megjelenítése, a játék-érzelem-erkölcs metodikai kapcsolatának érvényesítése.
- ❖ Az Önkormányzat Minőségirányítási Programjában (ÖMIP) megfogalmazott fenntartói elvárások teljes mértékben érvényesülnek a programokban. Az ÖMIP-ben előrevetített jövőkép megvalósítását szolgálják a nevelési programokban meghatározott feladatok és tevékenységek, miszerint az óvodai ellátás sokszínű programot kínálva végzi a szocializációs tevékenységét, és az óvoda-iskola átmenet tartalmilag előkészített folyamattá válik. Az óvodai nevelés szakszerűsége, az óvodapedagógusok feladatainak teljesítése, a gyermeki tevékenység, a gyermekek fejlődésének jellemzői óvodáskor végére lehetővé teszi az eredményes iskolakezdést, mely az ÖMIP-ben meghatározott intézményi feladat. Az óvodák kiemelt feladata az

esélyegyenlőség biztosítása, a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, mely a nevelési programok szerint maradéktalanul teljesül. Az ÖMIP-ben meghatározott speciális elvárásokhoz teljes mértékben igazodnak a nevelési programok.

- ❖ A helyi nevelési programok illeszkednek az Önkormányzat közoktatási fejlesztési tervéhez is. A programokban és az óvodák nevelési gyakorlatában hangsúlyos az esélyegyenlőség biztosítása, a prevenció, a differenciált képességfejlesztés, a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, az óvodás gyermekek képességének szűrése, valamint a kompetencia alapú óvodai nevelés elemeinek alkalmazása.
- ❖ A tevékenységek tartalmában, a módszerekben, a tervezett napirendekben határozottan érvényesül a gyermekek jogainak tiszteletben tartása, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének biztosítása.
- ❖ Az óvodák Alapító Okiratában meghatározott feladatokhoz igazodóan, figyelemmel a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 86. § (2) bekezdésének előírásaira, minden nevelési program szakszerűen tartalmazza a többi gyermekkel együttnevelhető sajátos nevelési igényű gyermekekkel kapcsolatos pedagógiai tevékenységet. Részletesen kidolgozottak a fejlesztő pedagógiai feladatok, melyben hangsúlyos a szülőkkel és a segítő szakemberekkel való együttműködés.

A stratégiai dokumentumokban az egyes intézmények szakmai önállósága, és az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek a fenntartói elvárások, valamint azok az általános igények, melyeket a társadalom - a gyermekek érdekeinek figyelembevételével – megfogalmaz az óvodákkal szemben.

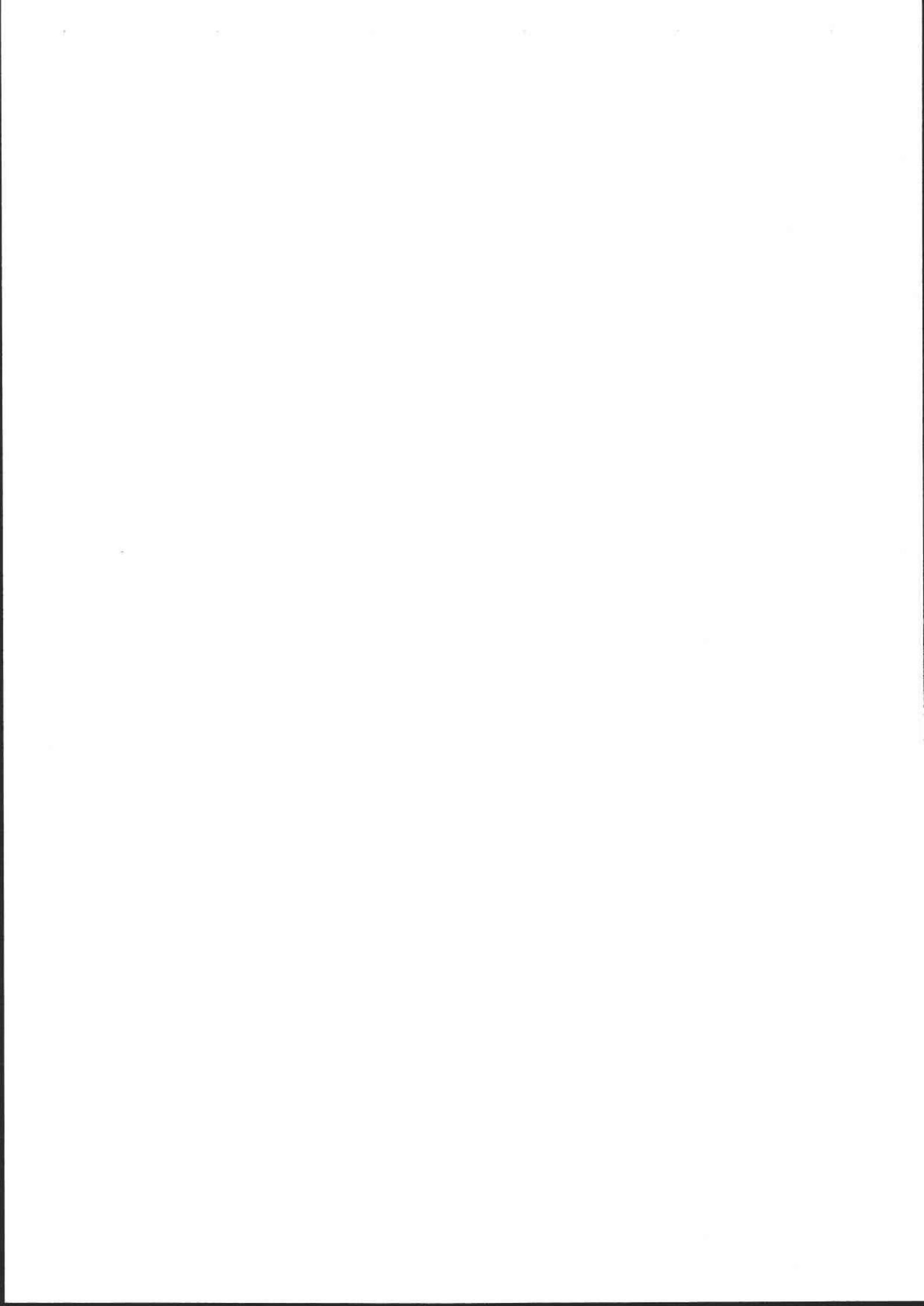
A sokszínűség elsősorban a programok tartalmában érvényesül, egy-egy nevelési feladat hangsúlyos megjelenítésével. Így a saját készítésű programokban kiemelt figyelmet kap a hagyományörzés, az egészséges életmód hangsúlyozása, a környezeti nevelés, a mozgásfejlesztés, a komplex esztétikai nevelés, a tevékenységközpontú óvodai nevelés, a Freinet pedagógia és a Montessori pedagógia elemeinek megjelenítése.

Minden óvodában megtartották a program elfogadására – a Kt. 44.§-ban - előírt **eljárási szabályokat**. A stratégiai dokumentumot a nevelőtestület elfogadta és a szülői szervezet is véleményét nyilvánította, erről a programhoz mellékelt, szabályosan elkészített jegyzőkönyvek tanúskodnak.

Összegzésként megállapítható, hogy Budapest Főváros X. Kerület Kőbányai Önkormányzat által fenntartott tizennyolc óvoda nevelési programját a fenntartó jóváhagyására javasoljuk, mert valamennyi program szakszerű, jogszerű és megvalósítható.

2008. december 30.

Nagy Lajosné   Petren Ferencné
közoktatási szakértők

5. Melléklet

Az óvodák nevelési programjáról készített szakértői vélemények

5. 1. Szakértői vélemény az Aprók Háza Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Újhegyi sétány 5-7.)

Az óvoda nevelési programját a szakszerűség, jogszerűség és megvalósíthatóság szempontjából vizsgáltam felül.

A néphagyományok ápolását hangsúlyozó nevelési program **szakszerűsége egyértelmű.**

A program legfőbb erősségei:

- ❖ Az óvoda sajátos arculatának meghatározója, a nevelésfilozófia alapja a hagyományörzés és a kézműves tevékenység. Ehhez teljes mértékben igazodnak az esztétikai nevelés kereteiben csoportosított tevékenységek.
- ❖ Nagy hangsúlyt kapnak az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek, jeles napok, népszokások, népi kismesterségek.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált nevelésére vonatkozó pedagógiai tervezés szakszerűen kidolgozott a dokumentumban, és következetesen fellelhető minden fejezetében.
- ❖ Kiemelést érdemel a programkészítők gyermekközpontú, inkluzív szemlélete, a differenciált bánásmód hangsúlyozása, a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében megfogalmazott feladatok.
- ❖ Jól érzékelhető a kompetencia alapú óvodai nevelés a pedagógiai munkában, az inklúzió, a szociális kompetenciák fejlesztése, az „átmenetek” tartalmilag újszerű kidolgozása.
- ❖ Részletesen kidolgozottak az óvodai élet tevékenységformái.

A program **cél és feladatrendszere** konkrét, átgondolt, meghatározza az óvodai nevelés alapfeladatait, és a tevékenységformáit, hangsúlyos az alapkompenciák (szociális, személyes, kognitív) fejlesztése, figyelemmel az életkori és az egyéni sajátosságokra.

A kompetencia alapú óvodai nevelés elemei jól illeszkednek a program tartalmába.

Az **óvodai nevelés alapfeladatai**, az egészséges életmódra nevelés, az érzelmi nevelés és szocializáció, valamint az értelmi nevelés tartalmának kifejtése, a feladatok meghatározása ténylegesen a gyermekek testi és lelki szükségleteit tartja szem előtt, hangsúlyozva a gyermekek érzelmi és fizikai biztonságát.

A hagyományörzés az érzelmi nevelés fontos eszközeként átszövi az egész programot. A dokumentumban komplex módon, és a gyermeki tevékenységhez igazodóan jelenik meg a múlt értékeinek átörökítése. Az óvodai nevelés hagyományörző tevékenységeit tartalmilag és időrendben – az évszakokhoz igazodóan - egységes rendszerbe foglalja a dokumentum 23. oldalán található évkör.

Az óvodás gyermekek **tevékenységformái** szakszerűen kidolgozottak, mely keretei között a hagyományápolás sokoldalúan, és az életkori sajátosságokhoz igazodóan jelenik meg. A közös tevékenységek, a természetóvó, népszokásörző jeles napok, a népi életmód kifejezései, a népköltészet alkotásai, a népzene, a népi játékok és sportjátékok, a természetes anyagok megismerése és felhasználása, a népi kismesterségek, a kézműves tevékenységek személyiségfejlesztő hatása vitathatatlan.

A program készítői az egyes tevékenységek kifejtése során konkrétan meghatározták a célt, feladatot, az óvónő feladatait, számításba vették a

tevékenységek személyiségfejlesztő hatását, a gyermeki fejlődés várható jellemzőit az óvodáskor végére, valamint az egyes tevékenységek tartalmát is. A fejezetek végén található összegzés, összefoglalja a legfontosabb alapvetéseket. Ebből adódóan a stratégiai dokumentum kellő alapot ad az óvodapedagógusok tervezőmunkájához.

A **differenciált bánásmód** a program egészében, a gyermekek életkorához igazodó tartalmakban, a tanulás megszervezésében érvényesül. A program készítői önálló fejezetben is összefoglalták az eltérő fejlődésű és a tehetséges gyermekek fejlesztésével kapcsolatos elképzeléseiket, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek integrációjából adódó feladatokat. Részletesen kidolgozták a fejlesztő pedagógiai feladatok, melyben hangsúlyos a szülővel és a segítő szakemberekkel való együttműködés.

A gyermekvédelmi feladatok között a nevelőtestület a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlősége érdekében szükséges teendőket határozza meg. Konkrét az óvodavezető, gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógus feladata.

A **hagyományőrző tervezés** az óvodapedagógusok módszertani szabadságára épít, háromhetes tervezési ciklusokban. Pontosan meghatározott a pedagógusok által vezetett dokumentumok köre. A napirend a megfelelő időtartamú tevékenységformák megtervezésével hozzájárul a gyermekek egészséges fejlődéséhez. A hetirend életkoronként tartalmazza az egyes tevékenységformákat.

Az **óvoda és a család kapcsolattartásának** változatos formái jelennek meg a programban. Érinti a program a szülő, gyermek és az óvodapedagógusok együttműködésének lehetőségeit is, az óvoda és a családok közös rendezvényeit, mely az óvoda partnerközpontú működését biztosítja. A szülői jogok érvényesítésére, a szülői szervezet működésére tág teret biztosít a nevelőtestület. A program egészében hangsúlyos a szülővel való szoros együttműködés, a véleményük kikérése és figyelembe vétele a nevelőmunka megszervezése során, valamint az óvoda nyitottságának a biztosítása.

Jól érzékelhető az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők együttműködésére való törekedés.

A nevelési program olyan feladatokat tartalmaz, amelyek megvalósításához **megfelelő feltételekkel** rendelkezik az óvoda.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994. (VI. 8) MKM rendelet 7. számú mellékletében előírt, a nevelési program végrehajtásához szükséges **eszközök és felszerelések** jegyzéke megtalálható a dokumentum 80. oldalán.

Az óvoda humán erőforrásai a program eredményes megvalósításának biztosítékai.

A nevelőtestület a változtatásokkal **egységes szerkezetbe rendezett logikusan felépített** stratégiai dokumentumot készített.

A program megfogalmazása lényegretörő, találó idézetek illeszkednek az egyes fejezetek tartalmához. A dokumentum egyes fejezeteinek különböző színű lapon történő nyomtatása, és az óvoda emblémájának bemutatása rendkívül esztétikus kivitelezést eredményezett.

A saját készítésű nevelési program **jogszerű**, megfelel a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben előírt követelményeknek, és a fenntartó által az Alapító Okiratban meghatározott feladatoknak.

A közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 45. §-ban foglaltaknak megfelelően a nevelési program összhangban áll a 137/1996. (VIII. 28) Kormányrendelet mellékleteként kiadott óvodai nevelés országos alapprogramjával.

A programban fellelhetők azok a tartalmi elemek, melyeket a hivatkozott törvény a 47.§-ban előír.

A közoktatásról szóló törvény 4. §-ban foglalt előíráshoz igazodóan az óvodai program nem tartalmaz egyetlen vallás és világnézet melletti elkötelezettséget sem, ugyanakkor lehetőséget biztosít hittan foglalkozásokra külső hitoktató szervezésével.

Az intézményben megtartották a dokumentum elfogadására előírt **eljárási szabályokat**, erről a mellékelt, szabályosan elkészített jegyzőkönyvek tanúskodnak.

A stratégiai dokumentumot a nevelőtestület elfogadta és a szülői szervezet is véleményt nyilvánított. A mellékletként csatolt szülői vélemény kiemeli és megerősíti a program legfőbb értékeit.

Összegzésként megállapítható, hogy az Aprók Háza Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Petren Ferencné
közoktatási szakértő

5. 2. Szakértői vélemény a Csodapók Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Mádi u. 127.)

Az óvoda nevelőtestülete által készített, „Derűsen, tevékenyen” nevelési program szakszerűsége egyértelmű.

A program erősségei:

- ❖ Derűs, korszerű a szemlélete, a pedagógiai attitűdje.
- ❖ Hangsúlyos az egészség védelme, a mozgásfejlesztés, a környezettudatos magatartás kialakítása, valamint a gyermekek tevékenykedtetése.
- ❖ Kiemelt szerepe van az esztétikai nevelésnek, a kultúra és hagyományörzésnek, valamint a kézműves foglalkozásoknak.
- ❖ Világos és egyértelmű minden fejezetben az alapelvek meghatározása, a fejlődés jellemzőinek megfogalmazása óvodáskor végére, és a megvalósításhoz szükséges eszközök összefoglalása.
- ❖ Kidolgozott az integráció célja, feladatai és alapelvei, részletes a fejlesztőpedagógus feladatainak meghatározása.

A programban megfogalmazott **gyermekkép és az óvodakép** kiegyensúlyozott, nyugalmat sugárzó, ugyanakkor tudatosan tervezett, a gyermek egyéni érdekeit figyelembe vevő és a szülőkkel együttműködő nevelési rendszert tükröz.

Az óvoda **nevelési elvei** összhangban állnak a közoktatásról szóló törvény 2. §-ban megfogalmazott alapelvekkel, és ezen elvek következetesen érvényesülnek a stratégiai dokumentumban. Így kiemelt érdemel az óvodapedagógusok modellszerepe, a gyermekközpontúság, a humanizmus, a tervszerűség, a kölcsönös kommunikáció és a játék elsődlegességének, fontosságának hangsúlyozása.

Hangsúlyos a program egészében a differenciált képességfejlesztés, a prevenció, a korrekció és a tehetséggondozás. Kiemelt figyelmet kap az esélyegyenlőség biztosítása, a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése.

Szimpatikus a programkészítők **szemlélete**, mely szerint nem az egyéni különbségek megszüntetésére, nivellálására törekednek, hanem a gyermekek személyiségének természetes fejlődését segítik a nevelés-oktatás jól megválasztott módszereivel, a játék elsődlegességének hangsúlyozásával. Ezt segíti a fejlesztőpedagógus tevékenységére vonatkozó konkrét szabályozás is.

A program egészében jól érzékelhető az óvoda nyitottságának biztosítása, a **szülőkkel való kapcsolattartás** fontossága.

Az **óvodai nevelés feladatai** az egészséges életmódra nevelés, az érzelmi nevelés és szocializáció, valamint az értelmi nevelés tartalmának kifejtése, a feladatok meghatározása ténylegesen a gyermekek testi és lelki szükségleteit tartja szem előtt, hangsúlyozva a gyermekek változatos tevékenykedtetését. Jól érzékelhető az óvodai nevelés óvó-védő, szociális, nevelő- és személyiségfejlesztő funkciójának szerepe.

A kézműves és hagyományörző tevékenységek - az érzelmi nevelés fontos eszközeiként - átszövik az egész óvodai életet. A dokumentumban komplex módon, és a gyermeki tevékenységhez igazodóan jelenik meg a múlt értékeinek átörökítése. Az óvodai élet hagyományos ünnepei - az óvodás korosztály életkori sajátosságaihoz igazodóan - kiegészülnek a „zöld ünnepekkel” és a néphagyományokhoz kapcsolódó ünnepekkel, mely részletes kifejtésére a program 48. oldalán kerül sor.

Az óvoda hagyományos ünnepei, a jeles napok és a népi mesterségek is a közös tevékenykedtetésre épülnek. Fontos szerepe van a néphagyományok ápolásának, így a fonás, szövés, csuhé-baba készítése, aszalás, tőklámpás készítése, agyagedények készítése, fazekasság, mézeskalácssütés is szerepel a tevékenységek között.

Az érzelmi nevelés és szocializáció keretében, ahhoz szakszerűen illeszkedve került kidolgozásra az integráció, mely a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelését, befogadását, aktív részvételét hangsúlyozza az óvoda életében.

A programban meghatározott **tevékenységformák tartalma** szakszerű, megvalósításának tényleges eredménye lehet a tervezett gyermeki fejlődés. Kiemelést érdemel a játék személyiségfejlesztő hatásának kiaknázása, a játékba integrált tanulás lehetőségeinek számbavétele. Játékos tevékenykedtetés keretében kerül sor az ismeretnyújtásra és a gyermeki kompetenciák fejlesztésére.

Az óvoda-iskola átmenet a programban önálló fejezetben is szerepel, azonban a biológiai, szociális, mentális alkalmasságra törekedés jól érzékelhető minden tevékenység tartalmában.

A szabad mozgás biztosított az egész nap folyamán, azonban kötelező foglalkozás keretében a tornatermi foglalkozások is tervezettek.

A komplex esztétikai nevelés keretében a népköltészet, a népi mesterségek, a népzene megismertetése mind a hagyományőrzést szolgálja, és maximálisan hozzájárul az érzelmi, értelmi és erkölcsi nevelés feladatainak megvalósításához.

A természeti és a társadalmi környezet megismertetése, a környezet védelmében való tevékeny részvétel (komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, környezetvédelmi napok) hozzájárul a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakításához.

Példaértékű minden tevékenységben – a kompetencia alapú óvodai neveléshez igazodóan - az esztétikai, az erkölcsi és az érzelmi nevelés hangsúlyozása.

A tevékenységek tartalmában érvényesül az egészséges életvitel, az esztétikai nevelés és az esztétikus környezet kialakítása, valamint a népművészet lehetőségeinek óvodai kiaknázása.

A nevelési program megvalósításához szükséges **tárgyi feltételek és humán erőforrások** az óvoda rendelkezésére állnak. Az egyes tevékenységek megvalósításához szükséges funkcionális eszközök részletesen szerepelnek a programban.

A program **felépítése logikus**, stílusa szakszerű, a szülők és a szakemberek számára is egyértelmű.

Az intézményben megtartották a dokumentum elfogadására előírt **eljárási szabályokat**, erről a mellékelt, szabályosan elkészített jegyzőkönyvek tanúskodnak.

A stratégiai dokumentumot a nevelőtestület elfogadta és a szülői szervezet is véleményét nyilvánította.

Összegzésként megállapítható, hogy a Csodapók Napközi Otthonos Óvoda „Derűsen, tevékenyen” nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Petren Ferencné
közoktatási szakértő

5. 3. Szakértői vélemény a Gyöngyike Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Salgótarjáni u. 47.)

A Gyöngyike Napközi Otthonos Óvoda helyi nevelési programjának módosítása szakszerű, az óvoda alapító okiratában meghatározott feladatokhoz, a helyi sajátosságokhoz, a szülők igényeihez, az óvodapedagógusok felkészültségéhez és a meglévő tárgyi feltételekhez igazodó stratégiai dokumentum.

A program erősségei:

- ❖ Hangsúlyos az egészséges életmódra nevelés, a mozgásfejlesztés, a megismerő funkciók fejlesztése, a sokoldalú tapasztalatszerzés.
- ❖ Világos és egyértelmű minden fejezetben az óvodapedagógus feladatainak meghatározása, a gyermekek tevékenységeinek összefoglalása, a fejlődés várható eredményeinek megfogalmazása, és a módszertani alapelvek összesítése.
- ❖ Az egyes fejezetek tartalmi kifejtése teljes mértékben az óvodás korosztály életkori sajátosságaihoz igazodik.
- ❖ Jól érzékelhetők a kompetencia alapú óvodai nevelés elemei.
- ❖ Gondosan kidolgozott az inkluzív pedagógia, feladatrendszere a program egészét áthatja, részletes a fejlesztőpedagógus feladatainak meghatározása.
- ❖ Részletes a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység kifejtése. Jól elkülönülnek az óvodavezető, a gyermekvédelmi felelős és az óvodapedagógusok feladatai.
- ❖ Fontos szerepe van a szülőkkel való együttműködésnek.

Tevékeny, gazdag programot, sok tevékenységet biztosító óvodai életet tükröz a dokumentum, ugyanakkor mértéktartó, az óvodás korosztályhoz igazodó, az egyéni különbségekre figyelő nevelést közvetít. Szimpatikus a szemlélete, a módszertani alapelvek megfogalmazása, az egész dokumentum stílusa.

Pedagógiai-szakmai elemzés során megállapítható, hogy a programban jól nyomon követhetők az óvodai nevelés alapelvei, melyek a gyermeki személyiség tiszteletén és megbecsülésén alapulnak. A megváltozott igényekhez igazodóan a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése, a hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, valamint az a tudatosság, amely a gyermekek ismeretén alapul mindenképpen hozzájárul az esélyegyenlőség biztosításához.

A nevelés **célja, feladata és az elérendő eredmény** teljes mértékben összhangban áll, a program belső koherenciája biztosított.

Az óvodai nevelés céljában kiemelten kezelt az egyéni és az életkori különbségek figyelembe vétele, az egészséges életmód iránti igény kialakítása, valamint a szülőkkel való együttműködés.

A személyiségfejlesztés területén meghatározott **óvodai feladatok**, az egészséges életmódra nevelés, az érzelmi nevelés és szocializáció, valamint az értelmi nevelés tartalmának kifejtése, a feladatok meghatározása ténylegesen a gyermekek testi és lelki szükségleteit tartja szem előtt, hangsúlyozva a gyermekek érzelmi és fizikai biztonságát, a nyugalmat és a stabilitást.

Jól érzékelhető a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésével kapcsolatos pedagógiai elkötelezettség a pedagógusok feladatainak meghatározása során.

A konkrétan jelölt feladatok a célok színvonalas megvalósítását szolgálják, melynek biztosítója az óvodavezető és a nevelőtestület elhivatottsága, pedagógiai kultúrája és az a gyermekszeretet, mely áthatja a teljes dokumentumot.

Az **óvodai élet tevékenységformáinak** meghatározása példa értékű. A napirend és a hetirend a megfelelő időtartamú tevékenységek szervezésével érzelmi biztonságot teremt, és igazodik a helyi szokásokhoz és igényekhez.

A program szakszerűen tartalmazza a **játéktevékenység** elsődlegességét és fontosságát, mely az óvodáskorú gyermekek alapvető tevékenységi formája. A tanulási folyamat célja a gyermeki tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése és a szociális hátrányokból adódó lemaradások kompenzálása. Az óvodapedagógusok feladatai mellett konkrétan meghatározott a fejlesztő óvodapedagógus speciális feladata is.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység részletesen kidolgozott a programban, melynek célja a preventív gyermekvédelem megalapozása, a gyermeki jogok érvényesítése, valamint a gyermekek fejlődését veszélyeztető hátrányok kompenzálása.

A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködési formái teljes körűen meghatározottak a programban. A kapcsolattartás formáiban az óvodapedagógusok feladatait konkrétan megfogalmazta a nevelőtestület, így a program valódi útmutatóul szolgál az óvodapedagógusok napi tervező munkájához. Az együttműködés hatékonyságának növelése érdekében rendszeresen tájékozódnak a szülői igényekről kérdőíves formában. Hangsúlyos a programban a befogadás, és az „átmenetek” (bölcsőde, óvoda, iskola) zavartalanságának biztosítása.

A nevelőmunkát segítő eszközök biztosítják a program eredményes megvalósítását, melyhez a személyi feltételek is adottak. A speciális feladatokat ellátó szakemberek az óvodavezetővel egyeztetett megállapodás értelmében végzik feladataikat.

A program **törvényességi** vizsgálata során megállapítottam, hogy az óvoda pedagógiai munkáját szabályozó dokumentum tartalmazza azokat a tartalmi követelményeket, melyet a Kt. 47.§-a előír, és összhangban áll az óvodai nevelés országos alapprogramjával.

A program elfogadására előírt **eljárési szabályokat** az óvodában megtartották, a nevelőtestület elfogadta és a szülői szervezet is élt a véleményezés jogával, melyet a csatolt jegyzőkönyvek igazolnak.

A program nem tartalmaz olyan többletfeladatot, melyhez a feltételek nem adottak, vagy amelyek megteremtését az intézmény a fenntartóra terhelné.

A program nem tartalmaz egyetlen vallás vagy világnézet melletti elkötelezettséget sem.

A nevelési program szerkezete egységes, logikus, jól átlátható. Nyelvezete szakszerű, formai megjelenítése esztétikus.

A fentiekre figyelemmel megállapítható, hogy a Gyöngyike Napközi Otthonos Óvoda helyi nevelési programja jogszerű, szakszerű és megvalósítható, a fenntartónak jóváhagyásra javaslom.

Pécs, 2008. december 30.

Petren Ferencné
közoktatási szakértő

5. 4. Szakértői vélemény a Kincskeresők Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Mádi u. 4-6.)

Az óvoda nevelőtestülete az alapító okiratban meghatározott feladatokhoz, és a jogszabályi előírások változásaihoz igazodóan felülvizsgálta és szakszerűen módosította a nevelési programját.

A program erősségei:

- ❖ A programban hangsúlyosan érvényesülnek a Freinet pedagógia elemei.
- ❖ Az értelmi képességek fejlesztése mellett – a kompetencia alapú óvodai neveléshez igazodóan - nagy hangsúlyt kap az érzelmi és az erkölcsi nevelés.
- ❖ A program egészében érzékelhető a kompetencia alapú óvodai nevelés elemeinek beépülése, így a szabad játék hangsúlyozása, a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése valamint az óvoda-iskola átmenet.
- ❖ A program minden fejezetében részletesen kidolgozottak az óvodai nevelés alapelvei, és az óvodapedagógus feladatai.
- ❖ Az óvodai élet tevékenységformái egymást kiegészítik, a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodnak.
- ❖ Részletes és szakszerű a szülő, gyermek, pedagógus együttműködésének kidolgozása.
- ❖ A program logikai tagolása, az egyes fejezetek azonos szempontok szerinti felépítése, rendezése áttekinthető dokumentumot eredményezett.

Az óvoda **nevelésfilozófiája lényegretörően, és szakszerűen a Freinet pedagógiára épül.** A program egészében következetesen megjelennek a Freinet pedagógia elemei, így a természetközelség és a természet védelme, a szabad önkifejezés, a szabad alkotás, a beszélgetőkörök szervezése, a csomagküldés, a levelezés, a műhelymunka, a közös munkálkodás, és az ismeretszerzés során a kísérletező tapogatózás.

A program **célrendszere** jól átgondolt, a Freinet pedagógia szellemiségéhez és a fenntartó elvárásaihoz igazodik, valamint illeszkedik az óvodai nevelés országos alapprogramjához.

Az óvodai élet megszervezése, az óvodában kialakított napirend és a hetirend a gyermeket szinte észrevétlenül segítő, működő szabályrendszer, mely hozzájárul mind a fizikai, mind az érzelmi szükségletek kielégítéséhez, és ezáltal fejleszti az egész személyiséget. A napirend állandósága, ritmusa megnyugtat, biztonságérzetet ad. A program készítői nagy hangsúlyt fektetnek az „átmenetek” gondos előkészítésére, és megszervezésére.

Az óvodai nevelés feladatai és tevékenységei egymást kiegészítik, és a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodnak. A tanulási folyamat tervezése projekteken, komplex módon valósul meg, mely lehetőséget ad a sokoldalú tapasztalatszerzésre. Az óvodapedagógusok építenek a gyermekek természetes érdeklődésére, és felismerik, ha egy gyerek természetes érdeklődésétől és kíváncsiságától hajtva szabadon tevékenykedhet, ha kísérletezhet és próbálkozhat, ha felteheti az őt érdeklő kérdéseket és azokra válaszokat is kap, ha a sikereit elismerik és kudarcainál mellette állnak, akkor 6-7 éves korára minden egészségesen fejlődő gyermek iskolaéretté válik.

Az óvodapedagógusok a nevelés folyamatában elsősorban a pedagógiai kooperáció tervezői, szervezői és vezetői, a gyermeki tanulási folyamat kísérői. Az óvodapedagógusok feladatainak meghatározása konkrét, ugyanakkor lehetőséget ad a módszertani szabadság érvényesítésére is. A tanulási technikák közül előnyben részesül a természetes és egyetemes kísérletező tapogatózás, a segítő részvétel, az egyéni vagy csoportmunka egy együttműködő közösség keretein belül.

Az óvoda inkluzív pedagógiai tevékenysége gondosan kidolgozott, így a differenciált képességfejlesztés, a prevenció és a korrekció, az óvodapedagógusok és a fejlesztőpedagógus kompetenciájának kérdései is.

A szabad önkifejezés lehetőségének biztosítása a program egészében nyomon követhető változatos eszközök és technikák alkalmazásával. (szabad rajz, vita, zenei alkotás, mozgás terén)

A **„fejlődés várható eredményeit az óvodáskor végére”** minden tevékenységnél konkrétan meghatározták a program készítői. Pontosán ismert, hogy a gyermekeket milyen fejlődési szintre kívánják eljuttatni az eredményes iskolakezdés érdekében.

Az egyes tevékenységekhez rendelt **funkcionális eszközök** a helyi sajátosságokhoz, és a jogszabályi előírásokhoz igazodnak.

A **gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység** során hangsúlyos a gyermek mindenképp felett álló érdeke, a „másság” elfogadása, az óvóvédő feladatok és a balesetek megelőzése. A gyermekvédelmi tevékenység hatékonyságát növeli az óvodavezető, a gyermekvédelmi felelős, és a dajka feladatainak konkrét meghatározása, valamint a családokkal való együttműködés kiemelése.

Az **óvoda és a szülők kapcsolattartásának** változatos formái a partnerség elvének érvényesítését erősítik az óvodában. Érinti a program a szülő, gyermek és az óvodapedagógusok együttműködésének lehetőségeit, és a továbbfejlesztés módját is, mely a nevelés hatékonyságát növeli.

A program **megfogalmazása** szakszerű, lényegretörő, megfelelő alapot ad az éves nevelési tervek elkészítéséhez. Találó Célestin Freinet idézetek illeszkednek az egyes fejezetek tartalmához. Megnyerő, és az intézmény elnevezését találóan illusztrálja az óvoda lógója, a kincset rejtő zsák.

Az óvoda nevelési programja **jogszerű**, mert tartalmazza mindazon kérdésköröket, melyeket a közoktatásról szóló törvény a 47.§-ban előír. A program elfogadására előírt eljárási szabályokat megtartották az óvodában, a nevelőtestület elfogadta, és a szülői szervezet is véleményt nyilvánított, ezt igazolják a program mellékletét képező jegyzőkönyvek.

A **program megvalósítható**, mert a színvonalas nevelőmunkához szükséges humán erőforrások és tárgyi feltételek rendelkezésre állnak.

Összegzésként megállapítható, hogy a Kincskeresők Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Petren Ferencné
közoktatási szakértő

5. 5. Szakértői vélemény a Mádi u. 86/94. szám alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Mádi utca 86/94.)

A nevelőtestület a „**Mozgással az egészségért**” nevelési programot szakszerűen jogszerűen, a helyi igényekre figyelemmel készítette el.

A program legfőbb erősségei:

- ❖ Az óvoda sajátos arculatának meghatározója, a nevelésfilozófia alapja az egészséges életmódra nevelés, és a mozgásfejlesztés, mely az óvodai élet egészét, a gyermeki tevékenységek rendszerét átfogja.
- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált fejlesztésére, a mozgáskorlátozott gyermekek integrált nevelésére vonatkozó pedagógiai tervezés szakszerűen kidolgozott a dokumentumban.
- ❖ Kiemelést érdemel a programkészítők gyermekközpontú, inkluzív szemlélete, a differenciált bánásmód hangsúlyozása, a hátrányos helyzetű gyermekek esélyegyenlőségének megteremtése érdekében megfogalmazott feladatok.
- ❖ Jól érzékelhető a kompetencia alapú óvodai nevelés szakmai koncepciójának, alapelveinek érvényesítése a pedagógiai munkában, így az inklúzió, az érzelmi és az erkölcsi nevelés, az „átmenetek” tartalmilag újszerű kidolgozása.
- ❖ Részletesen kidolgozottak az óvodai élet tevékenységformái.

Az **óvodai nevelés célja és alapelvei** a fejlődéslélektan tudományos megállapításaira, a kompetencia alapú óvodai nevelésre, valamint a jogszabályi előírásokra épülnek. Meghatározó szerepe van a játéknak, az érzelmi nevelésnek és az erkölcsi nevelésnek.

A program szakszerűsége egyértelmű. A **nevelési koncepció** középpontjában a **mozgásfejlesztés, és az egészséges életmódra** nevelés áll. A mozgás, mint tevékenység a program 4.3. fejezetében részletesen kidolgozott, és a mozgásfejlesztés hangsúlya valamennyi tevékenység tartalmában is jól érzékelhető. Szemléletes és szakszerű a 7. oldalon található rendszerábra, mely hiánytalanul összefoglalja az óvodai nevelés rendszerét, és koherens a nevelési célokkal.

A dokumentumban megfogalmazott nevelési **célokkal** összhangban állnak a tervezett **feladatok**, az egészséges életmód alakítása, az erkölcsi nevelés, az érzelmi nevelés és a szocializáció, valamint az értelmi nevelés és fejlesztés.

A tervezett óvodai feladatok, az egészséges életvitel, a környezettudatos magatartás megalapozása, a biztonságot nyújtó szokásrend kialakítása, a befogadás, az óvóvédő személyiségfejlesztő szemlélet, az ismeretek gazdagítására törekedés jól érzékeltetik a nevelőtestület elhivatottságát, értékrendjét.

A programban meghatározott **tevékenységrendszer** komplexitása és koherenciája biztosított. A tevékenységek meghatározása átgondolt, szakszerű, a helyi sajátosságokhoz és az óvodai nevelés alapprogramjához igazodik, érzelmi attitűdje a pedagógusok tudatosságát, a fejlődéslélektan pontos ismeretét tükrözi.

Kiemelést érdemel, példa értékű az óvodapedagógus feladatainak konkretizálása, a gyermeki tevékenység meghatározása, mely a nevelőtestület egységes szemléletét tükrözi és kellő alapot ad az éves tervezőmunkához, ugyanakkor lehetőséget nyújt a pedagógusok módszertani szabadságának érvényesítésére is.

Az **óvodai élet szervezeti keretein** belül a program kitér a csoportszervezésre, a tevékenységek megszervezésére, a hetirend és a napirend kérdéskörére, valamint a gyermeki fejlődés nyomon követésének dokumentumaira. Az óvoda hetirendje, és napirendje a különböző feladatokhoz igazodik, és figyelembe veszi a helyi

szokásokat és igényeket. A tevékenységek közötti belső arányok a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodnak.

Az **inkluzív pedagógia, az integráció** során a differenciálásra épülő nevelés teljes mértékben megvalósul.

Nagyszerűen beépül a feladatok és tevékenységek körébe a differenciált képességfejlesztés. A program egészében hangsúlyos ez egyéni képességek figyelembe vételére épülő nevelés, a korrekció és a tehetséggondozás, a fejlesztőpedagógus és az óvodapedagógus feladatainak összefoglalása.

A sajátos nevelési igényű gyermekek befogadásával, a mozgáskorlátozott gyermekek integrált nevelésével, fejlesztésével kapcsolatos feladatok, az óvodapedagógus és a gyógypedagógus kompetenciájának, együttműködésének meghatározása az eredményes fejlesztőmunka biztosítója.

Kiemelést érdemel a mozgáskorlátozott gyermekek óvodai nevelése során fellépő nehézségek számbavétele, feladatok és foglalkoztatási formák meghatározása.

A program készítői a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrációjával kapcsolatos óvodai feladatokat is szakszerűen határozták meg.

Az óvoda **gyermekvédelmi tevékenysége** során a gyermeki jogok érvényesítése valamint a család és az óvoda együttműködése hangsúlyos, pontosan ismert az óvodavezető, az óvodapedagógusok és a gyermekvédelmi felelős feladata a gyermekek védelme érdekében. Jól érzékelhető a programban a nagyfokú pedagógiai tapintat, a gyermek és a szülő méltóságának tiszteletben tartása.

Az **óvoda kapcsolatai** a családdal való együttműködés változatos formáit foglalják össze. Jól érzékelhető a program egészében a családi nevelés és az óvodai nevelés összehangolására törekedés, az óvoda nyitottsága, partnerközpontú működése.

A program **megvalósításához** szükséges tárgyi és személyi feltételek kifogástalanul rendelkezésre állnak.

A nevelési program **szerkezete egységes**. Nagyon szép kivitelű a program szerkesztése, kedves az emblémája, találóak az egyes fejezetekhez választott piktogramok.

Az egyes **fejezetek felépítése logikus**, következetes. A dokumentum minden fejezetében kiemelt az elérendő cél, ennek megvalósítását biztosítják az óvodapedagógus feladatai, a gyermeki tevékenység, és a fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére.

A program **elfogadására előírt eljárási szabályokat** megtartották az óvodában, a nevelőtestület elfogadta, és a szülői szervezet is véleményt nyilvánított, ezt igazolják a program mellékletét képező jegyzőkönyvek.

Összegzésként megállapítható, hogy a Mádi u. 86-94. szám alatt működő Napközi Otthonos Óvoda „Mozgással az egészségért” programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Petren Ferencné
közoktatási szakértő

5. 6. Szakértői vélemény az Újhegyi sétány 17-19. szám alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Újhegyi sétány 17-19.)

A program készítői a változtatásokkal egységes szerkezetbe rendezett, logikusan felépített, szakszerű dokumentumot készítettek.

A program legfőbb erősségei:

- ❖ A sajátos nevelési igényű gyermekek differenciált nevelésére, különösen a látássérült gyermekek nevelésére vonatkozó pedagógiai tervezés gondosan, részletesen, szakszerűen kidolgozott a dokumentumban, és következetesen fellelhető a dokumentum minden fejezetében.
- ❖ Jól érzékelhető a kompetencia alapú óvodai nevelés a pedagógiai munkában.
- ❖ Részletesen kidolgozottak az óvodai élet tevékenységformái.
- ❖ Kifogástalan a program fejezeteinek logikai rendezése.
- ❖ Koherens a dokumentum tartalma és a folyamatára.
- ❖ A program megvalósításához szükséges funkcionális eszközök jegyzéke minden egyes tevékenységhez részletes, átgondolt.

A programban az **óvodai nevelés elveit** kiegészítik a helyi sajátosságokhoz igazodó nevelési elvek, melyek összhangban állnak a kompetencia alapú óvodai neveléssel. Az óvodában fontosnak tartják a szociális tanulást, az érzelmi nevelést és az erkölcsi tulajdonságok fejlesztését, az inkluzív pedagógia érvényesítését, valamint a hátrányos helyzetű gyermekek integrációs nevelését. Kiemelt szerepe van az egészséges életmód alakításának, az érzelmi nevelésnek és a szocializációnak, az értelmi nevelésnek, valamint a külső világ tevékeny megismerésének.

Az óvodai **nevelés céljai** az alapító okiratban meghatározott feladatokhoz igazodnak, ebből adódóan kiemelt a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, a látáscsökkenet gyermekek befogadása. A célok elérését szolgáló feladatok összefoglalása lényegretörő, és jól tükrözi az óvodapedagógusok humanisztikus szemléletét.

Az óvodai **nevelés rendszerét** szakszerűen és szemléletesen foglalja össze a 14. oldalon található rendszerábra.

Az óvodai élet megszervezése, a napirend és a heti rend, az „átmenetek” fontosságának kiemelése, az iskolára való alkalmasság feltételeinek összefoglalása a pedagógiai-pszichológiai kutatások eredményeire épít és a nevelőtestület magas szintű szakmai felkészültségét tükrözi.

A differenciált képességfejlesztés, a sajátos nevelési igényű gyermekek inkluzív nevelése - a helyi sajátosságokhoz igazodóan - teljes mértékben a kompetencia alapú óvodai nevelés szemléletét tükrözi. Az együttnevelés az óvodapedagógusok, a szülők és a gyógypedagógus közös tevékenységére, együttműködésére épít. Részletes az óvodavezető, az óvodapedagógus, a gyógypedagógus és a fejlesztőpedagógus kompetenciájának meghatározása.

Az **óvoda feladatait valamint az óvodai élet tevékenységformáit** részletező IV. és az V. fejezetben:

- ❖ a kitűzött célok az óvodai nevelés alapelveihez és az óvodai nevelés országos alapprogramjához igazodnak,

- ❖ az óvodapedagógusok feladatai konkrétak, kellő támpontot adnak a nevelési tervek elkészítéséhez,
- ❖ a gyermeki tevékenységek a célok elérését szolgálják, és összhangban állnak az óvodapedagógusok feladataival,
- ❖ a fejlődés várható eredményei a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodnak,
- ❖ az egyes tevékenységekhez szükséges eszközök felsorolása részletes.

A tervezett tevékenységek biztosítják a gyermekek személyiségének fejlődését, a közösségi életre felkészítést, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését.

A dokumentumban meghatározott tevékenységek tartalmában, a módszerekben, a tervezett feladatokban határozottan érvényesül a gyermekek jogainak tiszteletben tartása, a gyermek mindenek felett álló érdekének hangsúlyozása.

Az óvoda **gyermek és ifjúságvédelmi tevékenysége** is e szemléletet tükrözi. Konkrét az óvodavezető, az óvodapedagógusok és a gyermekvédelmi felelős feladatainak meghatározása, egymást jól kiegészítik, és a jogszabályi előírásokhoz igazodnak.

A **szülő, a gyermek, az óvodapedagógus együttműködésének** formái a hagyományos formákat foglalja össze. A dajka segítő szerepének részletezése újszerű a programban. Az óvoda kapcsolatrendszere széleskörű, melyben fontos szerepe van - különösen a zavartalan átmenet biztosításában - a bölcsődének és az iskolának.

A **program** megvalósításához **szükséges humán erőforrások és a tárgyi feltételek rendelkezésre állnak.** A dokumentum XI. fejezetében (66. oldalon) a program megvalósításához szükséges helyiségek, felszerelések és eszközök jegyzéke a helyi sajátosságokhoz és a jogszabályi előírásokhoz igazodóan áttekinthető.

A nevelőtestület által készített **program jogszerűségét** vizsgálva megállapítható, hogy a dokumentumban fellelhetők azok a tartalmi elemek, melyeket a közoktatásról szóló törvény a 47.§-ban előír. A nevelési program összhangban áll a 137/1996. (VIII. 28) kormányrendelet mellékleteként kiadott óvodai nevelés országos alapprogramjával.

Az óvodai program nem tartalmaz egyetlen vallás és világnézet melletti elkötelezettséget sem, ugyanakkor lehetőséget biztosít hittan foglalkozásokra külső hitoktató szervezésével. A szolgáltatás, mely részletesen a X. fejezetben kidolgozott a Kt. 4.§-ban megfogalmazott előírásokhoz igazodik.

A nevelési programot - az elfogadására előírt eljárási szabályok megtartásával - a nevelőtestület elfogadta és a szülők is véleményüket nyilváníthatták.

Összegzésként megállapítható, hogy az Újhegyi sétány 17-19. szám alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartói jóváhagyását javaslom.

2008. december 30.

Petren Ferencné
közoktatási szakértő

5. 7. Szakértői vélemény a Rece-lice Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Vaspálya u. 8-10.)

A Rece-lice Napközi Otthonos Óvoda a helyi sajátosságokra építve felülvizsgálta és módosította a nevelési programját, melynek címe „Óvodai nevelés a kommunikáció, a komplex esztétika és a mozgás jegyében”.

A program erősségei:

- ❖ Átgondolt, szakszerűen kidolgozott az óvoda nevelési rendszere, a nevelés feladatai, és a tevékenységformái.
- ❖ Szimpatikus a nevelőtestület pedagógiai attitűdje.
- ❖ Hangsúlyos a programban az esélyegyenlőség, és a kompetencia alapú óvodai nevelés.
- ❖ Világos és egyértelmű minden fejezetben a célok, az elvek, a feladatok, meghatározása, és a fejlődés jellemzőinek összefoglalása óvodáskor végére.
- ❖ Szakszerű az óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítő dajka feladatainak meghatározása.
- ❖ Az óvodai nevelés egészét áthatja, a program minden fejezetében kidolgozott az inklúzió, az integráció, a differenciált képességfejlesztés, melyhez szakszerűen igazodik a fejlesztőpedagógia és a gyermekvédelem.

A program szakszerűségének vizsgálata során megállapítható, hogy a nevelési program címe, a nevelési koncepció, a kitűzött célok és a szakszerűen megfogalmazott kiemelt nevelési területek összhangja teljes mértékben biztosított.

Az óvoda által meghatározott **nevelési koncepcióban jól** nyomon követhető a sajátos arculata, így az anyanyelvi nevelés hangsúlyozása, a komplex esztétikai nevelés és a mozgásfejlesztés kiemelése. A szabad játék, az érzelmi és erkölcsi nevelés lehetőségeinek kihasználása – a kompetencia alapú óvodai neveléshez igazodóan – teljes mértékben megvalósul.

A nevelési koncepcióból következnek a **kiemelt nevelési területek**, a helyi specifikumok, melyeket játéktevékenységre alapozva kíván a nevelőtestület beépíteni a napi nevelő-fejlesztő tevékenységbe: így a szociokulturális hátrányokból adódó kommunikációs zavarok kompenzálása, az érzelmi nevelés gazdagítására a népi ízlés és gondolatvilág közelhozása és a lakótelepi életforma ellensúlyozására a gyermekek mozgásának kiemelt fejlesztése. A kiemelt területek a nevelőtestület tudatosságát tükrözik, és törekvésüket arra, hogy a gyermekek számára az egyéni képességeiknek legmegfelelőbb nevelést nyújthassák.

Az óvoda által meghatározott **nevelési elvekben** hangsúlyosan érvényesül a gyermekek tisztelete, elfogadása és megbecsülése, mely kifejezi a gyermeki jogok tiszteletben tartását. Kiemelik a pedagógus modell szerepének szükségességét, a toleráns, humánus pedagógus attitűdöt.

A nevelési elvekben is jól nyomon követhető a program nevében jelzett esztétikai ízlésformálás kialakítására való törekvés, a verbális kapcsolatteremtés mellett a metakommunikáció szükségessége és a gyermekek természetes mozgásának fejlesztése érdekében végzendő tudatos tervezés és szervezés.

Az óvodai nevelés alapeladatainak és az óvodai élet tevékenységformáinak meghatározása szakszerű a dokumentumban, és összhangban áll az óvodai nevelés országos alapprogramjával.

Az **óvodai nevelés alapfeladatai**, az egészséges életmódra nevelés, a szocializáció-érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés, valamint az értelmi nevelés tartalmának kifejtése, a feladatok meghatározása ténylegesen a gyermekek testi és lelki szükségleteit tartja szem előtt, hangsúlyozva a másság elfogadását, az inkluzív nevelést, valamint az egyéni bánásmódot.

A komplex esztétika, a művészetek integratív megközelítése érvényesül a mese, vers, az ének, zene, énekes játékok, valamint a rajzolás, mintázás, kézimunka gyermeki tevékenységeinek összehangolása során. A program készítői törekednek a zenei, a vizuális és verbális szabad önkifejezés megvalósítására, mellyel a jól bevált óvodai gyakorlatukat erősítik meg.

Részletes az óvodapedagógus és a dajka feladatainak összefoglalása, mely kellő alapot ad a tervezőmunkához. Következtesen végigvonul a programban a differenciált képességfejlesztés, a sajátos nevelési igényű gyermekek befogadásával, nevelésével kapcsolatos pedagógiai feladatok és tevékenységek meghatározása. Ehhez igazodik a fejlesztőpedagógus feladatainak pontosítása, valamint a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek összefoglalása.

A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködése a dokumentum egészében hangsúlyos, és a program önálló fejezetében is megjelenik az „átmenetek segítése” kiemelésével. Az óvodapedagógus feladatai keretében került meghatározásra az együttműködés tartalma és formája, így a szülői értekezlet, a nyílt napok, az óvoda nyitott ünnepei, mely a partnerségre épít.

A nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések rövid összefoglalása megtalálható a programban.

A saját készítésű **nevelési program jogszerű**, megfelel a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben előírt követelményeknek, és a fenntartó által az Alapító Okiratban meghatározott feladatoknak.

A közoktatásról szóló törvény 4. §-ban foglalt előíráshoz igazodóan az óvodai program nem tartalmaz egyetlen vallás és világnézet melletti elkötelezettséget sem.

A program elfogadására előírt **eljárési szabályokat** megtartották az óvodában, a nevelőtestület elfogadta, és a szülői szervezet is véleményét nyilvánította. Ezt a programhoz csatolt, szabályosan elkészített jegyzőkönyvek igazolják.

A program a meglévő személyi és tárgyi erőforrások mellett, fenntartói többlétszámú támogatás nélkül **megvalósítható**.

Az óvoda nevelési programja szakszerűen megfogalmazott, logikusan felépített stratégiai dokumentum.

Összegzésként megállapítható, hogy a Rece-fice Napközi Otthonos Óvoda „Óvodai nevelés a kommunikáció, a komplex esztétika és a mozgás jegyében” helyi nevelési programja jogszerű, szakszerű és megvalósítható, ezért a fenntartónak jóváhagyásra javaslom.

2008. december 30.

Petren Ferencné
közoktatási szakértő

5. 8. Szakértői vélemény a Zágrábi u. 13. szám alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Zágrábi u. 13.)

A nevelőtestület - élve a szakmai önállóságával - a saját készítésű nevelési programját felülvizsgálta és a jogszabályi előírások változásaihoz valamint az Alapító Okiratban meghatározott feladatokhoz igazodóan szakszerűen módosította.

A program erősségei:

- ❖ Átgondolt az óvoda nevelési rendszere.
- ❖ Hangsúlyos a programban, és a sajátos arculat meghatározója a családdal való együttműködés, az anyanyelvi nevelés, az egészséges életvitel, és az egészséges környezet kialakítása, valamint az érzelmi nevelés.
- ❖ Világos és egyértelmű minden fejezetben az alapelvek, a feladatok, a tevékenységek meghatározása, és a fejlettség jellemzőinek összefoglalása óvodáskor végén.
- ❖ Szerepel a dokumentumban az inklúzió, az integráció, a fejlesztőpedagógia, melyhez szakszerűen igazodik a gyermekvédelem.

A program **tartalmában a szakszerűség** érvényesül. A nevelőtestület jól ismeri a helyi sajátosságokat, a jogszabályi előírásokat, és az óvodai nevelés alapelveit, melyhez igazodóan módosította az óvoda stratégiai dokumentumát. A program célkitűzései és a meghatározott feladatok koherensek. A gyermekkép és az óvodakép az óvodai nevelés alapprogramjához, a helyi sajátosságokhoz és az óvoda nevelési elveihez igazodik.

Az óvoda sajátos arculatának meghatározója a családdal való együttműködés, az anyanyelvi nevelés, az egészséges életvitel, az egészséges környezet biztosítása, valamint az érzelmi nevelés, melyek önálló fejezetben, és minden egyes tevékenységet érintően részletesen, és szakszerűen kidolgozottak.

A **program szerkezete, és tartalma** a 13. oldalon lévő, szakszerű, és logikus rendszerábrához igazodik.

A programban határozottan elkülönülnek az óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott feladatok és a nevelés tevékenységformái.

Az óvodai nevelés általános **feladatai** felölelik az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítését, ezen belül:

- ❖ az egészséges életmód alakítását,
- ❖ az érzelmi nevelés, erkölcsi nevelés és szocializáció biztosítását, és
- ❖ az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítását.

Az **óvodai élet tevékenységformái** a játék, a tanulás, a mozgás, a művészeti tevékenységek (a vers, mese, az ének, zene, énekes játék, a rajzolás, mintázás, kézi munka), a külső világ tevékeny megismerése valamint a munka jellegű tevékenység a programban részletesen kidolgozott.

A nevelési program konkrétan, azonos elvek, és szempontok mentén határozza meg azokat a tevékenységeket, feladatokat melyek biztosítják a gyermekek személyiségének fejlődését, a közösségi életre felkészítését, a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztését, és a tehetséggondozást. A módszertani alapelvek, a feladatok, a tevékenységek, valamint a fejlettség jellemzői az óvodáskor végére egymással összhangban állnak, komplex egészet képeznek.

Mind a feladatok, mind a tevékenységformák tükrözik a kompetencia alapú óvodai nevelés szemléletét. Ezt igazolja a játék hangsúlyozása, az érzelmi nevelés

kiegészítése az erkölcsi neveléssel, az esztétikai érzelmek hangsúlyozása, az „átmenetek” zavartalansága érdekében meghatározott feladatok, valamint az inkluzív nevelés az óvodában. Az inklúzió, az integráció és a fejlesztőpedagógia egymást jól kiegészítik. Pontos az óvodapedagógus, és a fejlesztőpedagógus kompetenciájának a meghatározása, az együttműködésük hangsúlyozása, újszerű a nevelőmunkát segítő dajka feladatainak összefoglalása.

A program egészében érvényesül az óvoda óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkciója, a családdal való együttműködés és a családi nevelés elismerése.

A program részletesen tartalmazza az óvodai **gyermekvédelemmel** összefüggő pedagógiai tevékenységet, a hátrányos helyzetű gyermekek esélynövelése érdekében szükséges intézkedéseket. A dokumentum 59. oldalán meghatározott feladatok elkülönítik a vezető és a gyermekvédelmi felelős teendőit. A program szemléletében, a tevékenységek megszervezésében jól érzékelhető a gyermekek jogainak tiszteletben tartása, és az egyéni adottságok figyelembe vétele.

Az óvoda-iskola átmenet zavartalanságának biztosítása érdekében meghatározott alapelvek és feladatok egyértelműen a szülőkkel való partneri együttműködést hangsúlyozzák. A program e fejezetéhez igazodik a családokkal való kapcsolat módjának és formáinak meghatározása.

Az óvoda **kapcsolatai** között – a Ktv. 47. §-ban előírt szabályozás szerint - a szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének változatos formáival találkozhatunk. Mindazok a kapcsolattartási formák szerepelnek a programban, amelyeket az óvoda, illetve a család megteremt, és amelyek biztosítják a szülői jogok érvényesülését.

A nevelési **program végrehajtásához** szükséges, a nevelőmunkát segítő eszközök jegyzéke a dokumentum 72. oldalán részletesen, az egyes tevékenységek tartalmához igazodóan kidolgozott. A programban megfogalmazott célok elérése, a feladatok teljesítése a rendelkezésre álló humán erőforrásokkal maradéktalanul megvalósítható. A tudatos fejlesztés kiemelt feltételei között szerepel az óvodapedagógusok modell szerepének a hangsúlyozása.

A program **jogszerű**, mert összefoglalja mindazokat a tartalmi elemeket, melyeket a közoktatásról szóló törvény a 47. §-ban előír, és nem tartalmaz egyetlen vallás vagy világnézet melletti elkötelezettséget sem.

A program elfogadására előírt eljárási szabályokat megtartották az óvodában, a nevelőtestület elfogadta a programot, és a szülői szervezet a véleményét nyilvánította.

A program **stílusa** érthető, megfogalmazása szakszerű.

Összegzésként megállapítható, hogy a Zágrábi u. 13. szám alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Petren Ferencné
közoktatási szakértő

5. 9. Szakértői vélemény a Zsivaj Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Zsivaj utca 1-3.)

Az óvoda egészségközpontú nevelési programját a szakszerűség, jogszerűség és megvalósíthatóság szempontjából vizsgáltam felül.

A program erősségei:

- ❖ Az egészségközpontú szemlélet tükröződik a program tartalmában, megjelenik az emblémájában, és meghatározza az óvoda sajátos arculatát.
- ❖ Világos és egyértelmű minden fejezetben a cél kijelölése, az alapelvek meghatározása, az óvodások tevékenységeinek összefoglalása, és a fejlődés várható eredményeinek megfogalmazása.
- ❖ Az egyes fejezetek tartalmi kifejtése teljes mértékben az óvodás korosztály életkori sajátosságaihoz igazodik.
- ❖ Gondosan és szakszerűen kidolgozott az inkluzív pedagógia, a hallássérült gyermekek óvodai nevelésével kapcsolatos feladatok meghatározása.
- ❖ A dokumentum egészében részletesen kidolgozott a szülőkkel való együttműködés.

A dokumentum tartalmazza mindazon kérdésköröket, amelyeket az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény a 47.§-ban meghatároz.

Szemléletes és szakszerű a 8. oldalon található rendszerábra, mely hiánytalanul összefoglalja az óvodai nevelés rendszerét, és koherens a nevelési célokkal.

Az óvoda nevelés **céljában** érvényesül az óvoda sajátos arculata, és konkrétan megfogalmazódik a mozgás szeretetére építő egészséges életmód megalapozása.

A nevelési program **alapelveiben** tükröződik a gyermekközpontúság, az inklúzió felvállalása valamint a családi nevelésre épülő életkori-, és egyéni sajátosságokhoz igazodó nevelés, fejlesztés.

A programban egyértelműen elkülönülnek az óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott **feladatok és a nevelés tevékenységformái**.

A sokoldalú személyiségfejlesztés érdekében a gyermekek óvodában töltött idejében kiemelt szerepet tölt be a játék és a programnak megfelelően a mozgás.

A dokumentumban meghatározott feladatsor felöleli az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítését, ezen belül:

- ❖ hangsúlyosan az egészséges életmód alakítását,
- ❖ az érzelmi nevelés és szocializáció biztosítását, és
- ❖ az értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítását.

A kormányrendeletben meghatározott tevékenységformák (játék, vers, mese, ének, zene, énekes játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, mozgás, a külső világ tevékeny megismerése, munka jellegű tevékenységek) a programban egységben jelennek meg. A tanulással kapcsolatos óvodai feladatok az értelmi nevelés keretében, ahhoz igazodóan szakszerűen kerültek kifejtésre.

Minden egyes tevékenység tartalmában kellő részletességgel kidolgozott, konkrétan meghatározott az óvodások tevékenysége és az óvodapedagógus feladata.

Jól érzékelhetők a dokumentumban a **kompetencia alapú óvodai nevelés elemei**. A sajátos nevelési igényű gyermekek, kiemelten a hallássérült gyermekek

integrációjával kapcsolatos célok, feladatok szakszerűen épültek be a programba, annak logikáját nem törték meg és biztosítják a nevelés folyamatosságát, valamint a kialakult nevelési gyakorlathoz is szakszerűen illeszkednek. Ehhez igazodóan a nevelési program meghatározza a fejlesztő foglalkozások célját és a fejlesztőpedagógusi feladatokat is. A gyermekek fejlődésének nyomon-követése a tudatos, tervszerű pedagógiai munka biztosítéka.

A program készítői **a szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formáit**, a jelenlegi kapcsolatokat táblázatos formában, szemléletesen jelenítik meg. Az óvoda nevelési gyakorlatában hangsúlyosan érvényesül a szülővel való együttműködés, a folyamatos tájékoztatás, a közös programok megszervezése.

A program hatékony megvalósulása érdekében a szülők körében kiadványok terjesztésével, és közös programokkal népszerűsítik az egészséges életmódot, a betegség megelőzését és a korszerű táplálkozást.

Szimpatikus a dajka feladatainak, kompetenciájának meghatározása a szülővel való kapcsolattartás során.

A gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek teljes körűen kidolgozottak a programban, egy jól átgondolt rendszert vetítenek elének, melyben konkrétan meghatározott a tevékenység célja, az óvodapedagógus prevenciós, védő-óvó feladata, a baleset megelőzés valamint a gyermekek szociokulturális helyzetéből adódó speciális feladatok.

A nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések tudatos számbavétele segíti az eredményes működést.

A program nem tartalmaz olyan többletfeladatot, melyhez a feltételek nem adottak, vagy amelyek megteremtését az intézmény a fenntartóra terhelné.

A programban meghatározott nevelési célok összhangban állnak a működés humán- és tárgyi erőforrásaival. A meglévő humán- és tárgyi erőforrások mellett a program többlettámogatás nélkül **megvalósítható**.

A szakértői elemzés **törvényességi** vizsgálata során megállapítottam, hogy a program elfogadására előírt **eljárási szabályokat** megtartották, a nevelőtestület elfogadta és a szülői szervezet is élhetett a véleményezés jogával, melyről a jogszabályi előírásokhoz igazodó jegyzőkönyv tanúskodik.

Az egészségközpontú óvodai nevelési program logikusan felépített stratégiai terv, melynek **nyelvezetében** a szakszerűség érvényesül.

Összegzésként megállapítható, hogy a Zsivaj Napközi Otthonos Óvoda Egészségközpontú óvodai nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

Pécs, 2008. december 30.

Petren Ferencné
Közoktatási szakértő

5. 10. Szakértői vélemény az Ászok út. 1–3. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Ászok út. 1-3.)

Az óvoda „Sok kicsi sokra megy” nevelési programját a szakszerűség, jogszerűség, megvalósíthatóság szempontjából vizsgáltam felül.

A program erősségei:

- ❖ A tevékenységközpontú óvodai nevelés az óvoda sajátos nevelési feladatvállalásának alapja. A programban kiemelt szerepe van a játéknak, mesének, mozgásnak, amelyhez elsődlegesen hozzárendelt értékek az esztétikus környezet és az egészséges testi fejlődés.
- ❖ Szakszerűen kidolgozott a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, ahol az egyéni fejlettséghez, szükségletekhez igazodik a tervezés.
- ❖ Szakmai elhivatottsággal határozták meg minden tevékenységi területre az integrált nevelés kiemelt feladatait, amelyre jellemző a gyermekközpontúság, az ismeretek, jártasságok, készségek állandó gyakorlása.
- ❖ Visszatérő jelleggel minden területen megtalálható a kompetencia alapú óvodai neveléshez kapcsolódó szemlélet, differenciált fejlesztés figyelembe vétele, az „átmenetek” jelentősége, az alapvető mentális készségek, kompetenciák hatása.

A programban megtalálhatók azok a tartalmi elemeket, melyet a közoktatási törvény előír, és összhangban van az óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott követelményekkel.

A program nevelési **céljaiban** érvényesül a következetesség, a sajátos nevelői hatások összessége és a szükséges képességek sokoldalú fejlesztése. Figyelemre méltó, hogy a dokumentum teljes tartalmában előtérbe kerül az életkori sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembe vétele.

Az **alapelveiben** a képességek fejlesztését és az értékörzésre történő beállítódást tekinti irányadónak.

A **sajátos nevelési igényű gyermekek** nevelésének alapelveit és céljait a program készítői nagy hozzáértéssel határozták meg, tudatosan ügyelve a feladatok végrehajthatóságára. Kihangsúlyozott a gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodó komplex, **differenciált nevelés**. Az óvodapedagógusok feladatainak részletezése tartalmazza az együttnevelés módszereit, utalva a sajátos nevelési igény speciális eljárásaira, a differenciáltabb működés tudatos fejlesztésére.

Nagyon jól illeszkedik ehhez a területhez a fejlesztőpedagógus tevékenysége, ahol az alapelvek és célok szintén részletezettek. A fejlesztés tartalmát kibővítették a tehetséggondozás feladataival.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja szerint meghatározottak a **feladatok és tevékenységformák**.

A **feladatok** alapvetően a testi és lelki szükségletek kielégítése céljából kialakítandó területeket összegzik. Az egészséges életmód alakítása a legalapvetőbb cél az óvoda számára, ezért kellő részletességgel gyűjtötték össze a megfelelő feladatokat. Az érzelmi nevelés és a szocializáció egyik fontos szándékaként a készségek, jártasságok lettek meghatározva. Az integráció kiemelt feladataihoz a 6. 2. 3. pontban a **kompetencia alapú óvodai nevelésben** megjelenő szociális viselkedéshez szükséges kompetenciákat rendeli hozzá.

Az értelmi nevelésben az életkori sajátosságok figyelembe vételével történik a fejlesztés, ahol az anyanyelvi nevelés a kommunikációs képességek kibontakoztatását segíti.

Az óvodai élet **tevékenységformái** azonos rendszerben jelennek meg, biztosítottá téve az áttekinthetőséget, logikusan kapcsolódnak egymáshoz a belső tartalmi egységek. A célok, feladatok mellett az integrációban alkalmazható kiemelt feladatok is felsoroltak. A feladatok részletezése az óvodapedagógusok számára megkönnyíti a későbbi tervezőmunkába való beépítést. A fejlődés várható jellemzői sikerkritériumként mindenhol kifejezik az óvodáskor végére elérni kívánt szintet.

A program az óvoda-iskola **átmenet** folyamat jellegét hangsúlyozza, ezt nevelési elveiben is előtérbe helyezi. A játékba integrált fejlesztés a cél, mely kiegészül tudatos képességfejlesztéssel. A 8. fejezet kidolgozásában érezhető az „iskolássá készsége” érdekében történő tudatos óvoda-iskola együttműködés.

Az óvoda **hagyományai** ünnepei, rendezvényei beépültek a napi nevelés gyakorlatába, és több területen a szülőkkel való kapcsolattartást erősítik.

Az óvodai élet megszervezésében a program kitér a **humán és tárgyi** erőforrások alakulására, a napirend, hetirend és a szervezett tanulás formáira. Ezeket, a területeket az óvodapedagógusok úgy alakították, hogy a nevelési program elvei, a gyermekek és a szülők igényei érvényesüljenek. A programhoz a szükséges feltételek rendelkezésre állnak, így a többlétféle támogatás nélkül **megvalósítható**.

A 12. fejezetben a program készítői óvoda **kapcsolatrendszerének** alakulását két nagy területben jelölték meg. A család-óvoda partneri nevelőviszonyt feltételez, amelyhez a gyermeknevelésben nyújtott segítség lehetőségeit is összegyűjtötték. Ezek a különféle tájékoztató jellegű összejövetelek, találkozások, közös programok és kiadványok. A további partnerek sora már a folyamatosan működő kapcsolattartási formákat mutatja.

A **gyermekvédelemmel** kapcsolatos pedagógiai tevékenységek részletezett és egymáshoz kapcsolódó rendszerben lettek kidolgozva. Az óvodába, iskolába lépés feltételei mellett a prevenció, a feltáró és problémákat megszüntető feladatokat is meghatározták.

Az nyomtatott oldalakon megjelenő motívumok, és az oldalszél szerkesztése által a nevelési program külső kivitele mutatós, a belső tartalom **szerkezeti felépítése** egymásra épülő, logikus.

A nevelési program szakértői elemzése során megállapítottam, hogy az elfogadáshoz előírt **eljárési szabályokat betartották**, a dokumentumot a nevelőtestület elfogadta, a szülők közössége egyetértését adta. A mellékelt jegyzőkönyvek mindezt megerősítik.

Összegzésként megállapítható, hogy az Ászok út 1 – 3 sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Nagy Lajosné
közoktatási szakértő

5. 11. Szakértői vélemény a Gépmadár u. 15. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Gépmadár u. 15.)

Az óvoda nevelési programját, nevelési-fejlesztési gyakorlatának rendszerét a jogszerűség, szakszerűség és a helyi igényeknek való megfelelés szempontjából elemeztem.

A program erősségeit jelentő területek:

- ❖ Konkrét pedagógiai információkat ad a komplex tevékenységrendszerben dolgozó feladatvállalásról.
- ❖ A családi nevelést kiegészítve határozza meg értékeit – a közösségi nevelés, erkölcsi nevelés, anyanyelvi kommunikáció és a művészeti nevelés segítése kiemelt szerepet kap.
- ❖ A sokoldalú mozgásfejlesztés, a változatos mozgásformák gyakorlása és a testi-lelki alapszükségletek kielégítése elsődleges feladat.
- ❖ Tudatos, áttekinthető rendszerben határozza meg a módszertani alapelveket, az óvodai élet tevékenységformáit, az óvodapedagógus feladatát és figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait a kiemelt fontosságú feladatok tervezésekor.
- ❖ Meghatározó a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésére vonatkozó differenciált bánásmód szükségessége, az inkluzív szemlélet gyakorlatban történő alkalmazása.
- ❖ A kompetencia alapú óvodai nevelés folyamata követhető, az integráció, másság elfogadása, az érzelmi, erkölcsi nevelés tudatos irányítása, szociális viselkedéshez szükséges kompetenciák fejlesztése megjelenik.

A program készítői a képességek fejlesztése mellett nagy hangsúlyt fektetnek a változatos tapasztalatszerzési lehetőségek, és a hagyományápolás kiemelt jellegére.

Nevelésük **célja, feladata** egy sajátos gyermek- és óvodaképet határoz meg, amely a biztonságot jelentő szeretetteljes, együttműködő, másság elfogadását hangsúlyozó óvodai nevelést jelent.

A program **személyi, tárgyi feltételeinek** összeállításakor tudatosan a megvalósíthatóság feltételeit jelölték meg. A szükséges eszközök jegyzéke táblázatba foglalva áttekinthető a 13. oldaltól, a jelen állapot és a fejlesztés lehetőségei is összhangban állnak a nevelési célokkal, feladatokkal, mely többlétféle támogatás nélkül **megvalósítható**.

A személyiségfejlesztés területén belül megtalálhatóak a komplex tevékenységrendszer **alapfeladatai**. Elsődleges feladatuk a testi-lelki egészség megóvása, a sokoldalú mozgáslehetőség biztosítása, az erkölcsi, érzelmi nevelés, a morális képességek gondozása, erősítése. A szociális viselkedéshez kapcsolódó komponensfajta – szokások, készségek, ismeretek – a másság elfogadása kiemelt szerepet tölt be nevelőtevékenységük során. A szocializáció legfontosabb állomásait jelenítik meg a 31. oldaltól, melyek a gyermekek életében a legmeghatározóbb területek.

A **hagyományápolás** jeles napokhoz kapcsolódva a program más területein is meghatározó, így a kézműves tevékenységekhez és a játékos gyermektáncokhoz

fűződő feladatokat is szerepeltetik. Az áttekinthető, a nevelési év egészére logikusan összerendezett 36. oldalon található táblázat a **kompetencia alapú óvodai programcsomag** szakmai tartalmát magába foglaló ünnepek és sajátos óvodai programok összessége.

A külön egységben szereplő **inkluzív pedagógia** részletezett formában határozza meg a terület nevelési elveit, megerősítve e **differenciált nevelés** fontosságát, az SNI-s gyermekek érdekében tervezett feladatvállalást. Ez egyben bemutatja a nevelőtestület esélyegyenlőség biztosítása érdekében kidolgozott tudatos nyitott és rugalmas rendszerét, elhivatottságát és egységes szemléletét.

Kiemelt fontosságúnak és speciális fejlesztő feladatnak tekintik a felzárkóztatást és a tehetség gondozást, melyhez részfeladatként a 3. 3. 1. fejezetben az anyanyelvi nevelés módszertani alapelveit rendelik hozzá.

A program **tevékenységformái** az óvodai nevelés országos alapprogramjában megjelölt területeket tartalmazzák, de a 4. 7. fejezettől sajátos módon épülnek be a **művészeti nevelés** komplex kidolgozásába. Ebben a rendszerben való kidolgozás a nevelőtestület innovatív szemléletét, a szakmai tájékozottságát erősíti. A módszertani alapelvek meghatározása mellett folyamatosan erősítik a kompetencia alapú óvodai nevelés személyiségfejlesztő hatását.

A program megfelelő részletességgel, szakszerűen határozza meg a kiemelt fontosságú feladatokat korcsoportonként, mindenhol a gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva, melyekhez hozzárendeli az óvónői feladatokat is.

Kellő figyelmet fordítottak arra is, hogy az SNI gyermekeket differenciált feladatokkal erősítsék, törekedve a korszerű pedagógiai módszerek alkalmazására.

A speciális fejlesztő program céljai és feladatai logikusan beépülnek a dokumentumba, a program készítői szakszerűen határozták meg a tehetség gondozás, prevenció, korrekció érdekében szükséges tevékenységeket.

A **gyermekvédelem** területén, azt elsődleges jelzőrendszerként figyelembe véve, meghatározzák céljaikat, a veszélyeztetettség érdekében szükséges lépéseket, feladatokat. Külön kitérnek a gyermekvédelmi felelős feladataira, amelyben minden terület megjelenik, ahol prevenciós tevékenység alkalmazható, vagy érdekképviselő szükséges.

Az óvoda és a család **kapcsolattartása** a gyermekek nevelésének összehangolt formájára lett megtervezve. A hagyományos és megújuló területek, óvónői feladatok egyaránt megjelennek. A partnerközpontú működés pedig a társintézményekkel való együttműködésben erősödik.

A program tartalmi egységei **szakszerűen**, logikusan kapcsolódnak egymáshoz, formai kritériumai megfelelőek. A fő fejezetek kiemelésével előtérbe kerülnek a lényeges területek, amelyek a hozzákapcsolódó kisebb egységekkel mindenhol tartalmazzák a módszertani alapelveket, óvónői feladatokat, a kiemelt feladatokat korcsoportonként és a fejlődés jellemzőit óvodáskor végére.

A Gépmadár Utcai nevelési program borítóján látható kép kedvesen összecseng az óvoda történeti emlékeivel, az óvodakép meghatározó elemeivel.

A nevelési program kötelező tartalmi elemeihez megjelennek az egységek, minden lényeges elemet tartalmaznak, **megfelelve a jogszabályi előírásoknak.**

A gyermekek jogainak tiszteletben tartása megvalósul, nem elkötelezett egyetlen vallás vagy világnézet felé sem.

A program elfogadására előírt **eljárási szabályokat** betartották, így a nevelőtestület elfogadta, valamint a szülői szervezet által a véleményezés is mellékelte.

A szakértői elemzés összegzéseként megállapítható, hogy a Gépmadár u. 15. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

**Nagy Lajosné
közoktatási szakértő**

5. 12. Szakértői vélemény a Halom utca 7/b sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Halom u. 7/b.)

Az óvoda „Harmonikus Gyermekkorért” nevelési programját, a pedagógiai, módszertani elvek gyakorlati megvalósulását, jogszerűség, szakszerűség és a helyi igényeknek való megfelelés szempontjából elemeztem.

A program erősségeit jelentő sajátosságok:

- ❖ A program a gyermekközpontúságra helyezi a hangsúlyt, melyhez célként jelöli meg az egészséges életmód, mozgás, játék és a kommunikációs nevelés kiemelt szerepét.
- ❖ A kompetencia alapú óvodai nevelés visszatérő jelleggel beépül a pedagógiai tevékenységek sorába, program készítői tudatosan alkalmazzák az inkluzív pedagógia cél és feladatrendszerét.
- ❖ Kiemelést érdemel a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésében kialakított fejlesztő tevékenység, amely a dokumentum minden egységében jelen van.
- ❖ A helyi elvek meghatározásában a komplex nevelés hangsúlyos, melynek a stabil, biztonságos környezet és rugalmas szokásrend az alapja.
- ❖ A tevékenység-területek kidolgozásában igazodik a gyermekek életkori sajátosságaihoz, fejlődési üteméhez. Figyelembe veszi a többségtől bármilyen szempontból eltérő gyermek elfogadását, egyéni szükségleteit.
- ❖ Pontosán kidolgozott a folyamatos visszatolás lehetősége, mivel az óvodáskor végére a várható fejlődés eredményei is minden egységben megtalálhatók.

A program a jogszabályi előírásokat figyelembe véve készült, tartalmazza az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a közoktatási törvény által meghatározottakat.

A dokumentum pedagógiai **céljai** megvalósíthatók, az általános emberi értékeket preferálja, hangsúlyos a kompetencia alapú nevelés fejlesztő funkcióinak alkalmazása. **Nevelési elveikre** a komplex nevelés a jellemző, ahol a feladatok az anyanyelvi nevelés segítségével a gyermeki tevékenységekben valósul meg, mely követhető a 15. oldalon lévő rendszerábrán.

Az óvodai nevelés **alapfeladatai** a nevelés alapvető kereteként jelennek meg, amely egészséges életmód terén az egészségmegőrzésre, testi képességek fejlesztésére teszi a hangsúlyt.

Az érzelmi nevelés, szocializáció és erkölcsi nevelés a biztonságot és az alapvető szükségleteket – az értelmi nevelés, anyanyelvi nevelés és kommunikáció a cselekvő aktivitást helyezi előtérbe. A részletes kidolgozás érzékelteti az óvodapedagógusok magas szakmai felkészültségét, elkötelezettségét.

Az óvodai élet megszervezésében a **humán erőforrások** a nevelési célokban megjelölt területeken - nevelési, mozgásfejlesztési, játék, anyanyelvi, esztétikai tevékenységek, kompetencia alapú program – biztosítják a fő feladatok megoldását. A **tárgyi felszereltséget** tekintve a program minden területen rendelkezik a funkcionális eszközökkel, ezáltal többlettámogatás nélkül a **megvalósíthatóság** feltételeivel.

A 11. oldalon részletezett a napirend, heti-rend, a 2. 4. 4. pontban az „átmenet” nevelési céljai, legfontosabb kompetenciák, készségek, képességek csoportosítása segíti a napi tervezőmunkát.

Az óvodai élet **tevékenységformái** egységes szerkezetben lettek kidolgozva, jellemzője a gyermekközpontúság és a játék központi szerepe. Az áttekinthetőséget segíti az azonos rendszert követő belső tagolás,

Megjelennek az óvónői feladatok, a gyermekek tevékenysége, módszertani alapelvek, és a fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére.

A **kompetencia alapú óvodai program** elméleti ismereteit, eszközeit, módszereit tartalmazza minden egység. Az óvodapedagógusok fő feladata ez által a tervszerű tudatos ismeretfeldolgozás, jártasságok, készségek gyakorlása, értelmi képességek fejlesztése, tapasztalatok átadása.

A **sajátos nevelés igényű gyermekek** nevelés érdekében a 2. 5. pontban felsorolják az inkluzív szemlélet gyakorlati eszközeit, utalva a differenciálásra, majd a tevékenységformánál meghatározzák az odaillő, SNI gyermekre vonatkozó kiemelt feladatokat.

A fejlesztő pedagógus tevékenysége, feladatai megjelennek, hangsúlyos a hátrányos helyzetű gyermekek prevenció, korrekció, egyéni és differenciált fejlesztése. A program konkrétan megnevezi a kapcsolattartási lehetőségek sorát, kihangsúlyozva a szülőkkel, szakemberekkel való közös fejlesztést.

A dokumentum a **gyermek és ifjúságvédelemmel** összefüggő pedagógia tevékenységek meghatározásában a megelőzés fontosságát, az **esélyegyenlőség** biztosítását erősíti. A sajátos nevelési igényű gyermekek segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, a felzárkóztatás és tehetséggondozás érdekében meghatározott célok, feladatok jelzik a nevelőtestület elhivatottságát.

A **családdal való kapcsolattartásának**, együttműködésének partneri viszonyát hangsúlyozzák a dokumentum készítői. A családi nevelés kiegészítőjeként a program megnevezi azokat az alapelveket, melyek összegzik a segítségadás formáit. Többségében az óvoda által nyújtott lehetőségek jelennek meg, de a szülők kötelezettségeit is érinti. A különböző közös programok, szervezések célja a gyermekek nevelésében kialakítani az együttnevelés, továbbfejlesztés lehetőségeit.

A nevelési program fejezetei minden területén hasonló kidolgozást mutatnak, a **szerkesztésben** kiemelték a fő egységek, a sorrend logikus. A bevezető programábrán odaillők színes rajzok, jól értelmezhető a használt szaknyelv.

A dokumentum elfogadásához szükséges **eljárási szabályokat** betartották, a nevelőtestület programot elfogadta, a szülői szervezet is véleményt nyilvánított, amelyet a programhoz csatolt jegyzőkönyvek igazolnak.

Összegzésként megállapítható, hogy a Halom út. 7/b. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda „Harmonikus Gyermekekért” programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható. A fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Nagy Lajosné
közoktatási szakértő

5. 13. Szakértői vélemény a Hárslevelű u. 5. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Hárslevelű u. 5. sz.)

Az óvoda nevelési programját, a feladatellátás gyakorlatának rendszerét a jogszerűség, szakszerűség és a helyi igényeknek való megfelelés szempontjából elemeztem.

A program erősségeit jelentő területek:

- ❖ Nagy hangsúlyt kap az egészséges életmódra nevelés, különösen a testi, fizikai képességek differenciált fejlesztése. Ehhez igazodik a mozgásfejlesztéssel összefüggő életvitel, életmód megalapozása.
- ❖ Több területen érvényesül a differenciált fejlesztés, amelyhez a komplexitás, és az ismeretek egymásra épülése ad alapot. Ebben a felzárkóztatás és a tehetség gondozás egyaránt helyet kap.
- ❖ A sajátos igényű gyermekek óvodai nevelése, az integráció, inklúzió, együttnevelés a program egészében szakszerűen tartalmazza a megfelelő módszertani elemeket. Kiemelést érdemel a fejlesztés érdekében megtervezett módszerek, eljárások kidolgozása.
- ❖ A kompetencia alapú óvodai nevelés elvei megjelennek, az átmenetek, a személyiségfejlesztés meghatározó területei, szociális kompetenciák fejlesztése hangsúlyozott szerepet kap.
- ❖ Az óvoda kapcsolatrendszere megalapozott feltételekre támaszkodik, részletesen kidolgozott.

Az óvodai nevelés **célja** és feladatai tartalmazzák az óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározottakat, kiemelt figyelmet fordítva az érzelmi, akarat és szociális képességek fejlesztésére.

A program összefoglalja mindazokat a nevelési elveket, melyek az önálló arculat érdekében kiemelten kezelnek. Az **alapelvekben** megjelenik a gyermekközpontúság, meghatározó a játék, az érzelmek, és az erkölcs szerepe. A komplex nevelés mellett érvényesül az inklúzió, amelyek alapja a gyermek érdeklődésére, tapasztalataira épülő fejlesztés.

A program nevelési feladatai a személyiségfejlesztés folyamatát állítják a középpontba. A különféle kompetenciák fejlesztése meghatározó, melyhez a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelésének kiemelt feladatait is hozzárendelték.

A 12. oldalon lévő modell a komplexitás érvényesülését tartalmazza.

Egy szakszerűen kidolgozott egységben a gyermekek testi-lelki szükségleteihez tartozó **feladatok** kerületek kidolgozásra:

Az egészséges életmódra nevelés kiemelt feladatai a testi szükségletek kielégítését, egészségvédelmet, mozgásigény kielégítésének fontosságát tartalmazzák, melyhez a napirend szervezése, a dajka együttműködése kapcsolódik.

Az érzelmi nevelés és szocializáció az egyéni és csoportnormák kibontakoztatását, az értelmi nevelés az anyanyelvi nevelést magába foglalva a kognitív érés folyamatát, prevenciót, korrekcióit segítik.

A feladatokkal összhangban lett kidolgozva az óvodai **tevékenységrendszer**, a szakszerűen összeállított egységben a játék kiemelt szerepet kap, melyet a 35. oldalon lévő táblázat tesz részletessé. A gyermekek életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva határozzák meg a célokat, feladatokat, tevékenységeket, a fejlődés

jellemzőit az óvodáskor végére. A nevelőtestület módszertani sokoldalúságát és elkötelezettségét erősíti a helyi sajátosságokból adódó speciális feladatok felsorolása, valamint a család bevonására való törekvés.

Az **integráció, inklúzió és differenciált bánásmód** a minden területen jelen van, de a program készítői a VI. fejezetben tovább részletezik a hátrányos helyzetűek integrációját és a sajátos szükséglettel, segítséggel élőkét.

Megvalósítható feladatok jelennek meg az óvodapedagógus számára. Kialakítható rendszert mutatnak be a szülőkkel való kapcsolattartásban, a szubjektív és objektív feltételek biztosításában. Megjelennek a kompetencia alapú óvodai neveléshez illeszkedő, differenciálási szintekre, képességfajtákra vonatkozó ajánlások.

A **fejlesztőpedagógiai** háttér a problémák feltérképezésére, diagnosztizálására támaszkodik. Konkrét a szakemberek célja és feladata, amely főleg a gyermekek differenciált fejlesztésében, az esélyegyenlőség biztosításában, az egyéni képességek figyelembe vételével valósul meg.

Az óvoda **kapcsolatrendszere** sajátos együttműködések sokszínűségét mutatja be. A családdal való kapcsolattartással párhuzamosan kitér a szülők kötelezettségeire, jogaira, és az inkluzív pedagógia jegyében megvalósítandó egyedi feladatokra.

A 74. oldaltól a kapcsolattartási formák felsorolás mellett az óvodapedagógusok számára a szülők bevonásának erősítése, a partnerközpontú működés lehetőségei jelennek meg. A program komplex folyamatát erősíti az „átmenetek” kidolgozottsága, ahol minden területet érintenek, mellyel az óvoda találkozik. Magába foglalja a **kompetencia alapú pedagógiai szemléletet**, a gyermekek életkori sajátosságainak, fejlettségének, képességeinek elsődlegességét.

A program rendelkezik a megvalósításához szükséges feltételekkel, a nevelőmunkát segítő **tárgyi eszközökkel**. A **humán erőforrások** biztosítják a sajátos célok megvalósulását, melyek a differenciált fejlesztés, a mozgásfejlesztési, játék, anyanyelvi és esztétikai tevékenységekhez szükséges.

A **gyermekvédelmi feladatok** szakszerű kidolgozása a személyes gondoskodást is hangsúlyozva tartalmazza a célokat, alapelveket, melyben az óvodapedagógusok feladataira is kitérnek. Az általános preventív, óvó-védő gyermekvédelem és speciális intézkedés az óvodapedagógusok napi feladatvégzésében segítenek.

A program felépítését egymásra épülő, logikus kapcsolódás jellemzi. Az egyes fejezetek szakszerűen épülnek egymásra.

A nevelési program szakértői elemzése során megállapítottam, hogy az elfogadáshoz előírt **eljárási szabályokat betartották**, a dokumentumot a nevelőtestület elfogadta, a szülők közössége egyetértését adta. A mellékelt jegyzőkönyvek mindezt megerősítik.

Összegzésként megállapítható, hogy a Hárslevelű u. 5. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Nagy Lajosné
közoktatási szakértő

5. 14. Szakértői vélemény a Kada Mihály Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Kada utca 27-29.)

Az óvoda „Gyermekek Háza” nevelési programját, sajátos tartalmát a jogszerűség, szakszerűség és a helyi igényeknek való megfelelés szempontjából elemeztem.

A dokumentum erősségeit jelentő területek:

- ❖ Lényeges a családi légkörben folytatott tevékenységek megszervezése, melynek célja, hogy a gyermek saját tapasztalatai, és tevékenysége által fejlődjön. A Montessori pedagógia szellemében biztosított gyermeki szabadság hatásrendszerét és az önálló személyiség kibontakoztatását helyezi a középpontba.
- ❖ Minden területre magas szakmai igényességgel kidolgozott a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni, differenciált fejlesztése. A sajátos helyzetek kezeléséhez alkalmazott nevelői magatartás meghatározásaiban jól érzékelhető a nevelőtestület elhivatottsága.
- ❖ Az óvodapedagógusok feladat meghatározásában a Montessori pedagógia mellett megtalálhatók a kompetencia alapú óvodai nevelés szakmai koncepciójának jegyei, úgy, mint az érzelmi, erkölcsi nevelés, differenciált fejlesztés, valamint az „átmenet”-hez kapcsolódó feladatok.
- ❖ Részletesen meghatározott és egységekben felosztva kidolgozottak a tevékenységformák.
- ❖ A gyermekvédelmi program a hátrányos helyzetű gyermekekre vonatkozó preventív jellegű feladatokat helyezi előtérbe, ösztönzi az óvodán kívüli veszélyeztetettség feltárását.

A nevelési program az óvodai nevelés országos alapprogramja mellett beépíti pedagógiai, módszertani elvei sorába a Montessori pedagógia meghatározó irányvonalát és a kompetencia alapú oktatás óvodapedagógusai számára értékes elemeit.

Az óvodai **nevelés célja** ötvözi ezeket, változatos tevékenységekkel segítve elő a gyermekek fejlődését, melyek családi légkörben megvalósuló tapasztalatszerzésre ösztönöznek. A program **nevelési elveit** különféle normák, értékek, szabályok határozzák meg, melyek jól illeszkednek a komplex nevelés folyamatába.

Az óvodai **nevelés feladatait** a személyiségfejlesztés oldaláról közelíti meg. A harmonikus személyiségfejlesztés érdekében alkalmazza az önállóság fejlesztését, a hovatartozás érzésének kialakítását, a drámapedagógia eszközeit, a kommunikációs képesség fejlesztésének lehetőségeit és kitér több olyan területre, mely a hátrányok kompenzálását erősíti.

A gondozás, egészséges életmódra nevelés, az érzelmi, erkölcsi nevelés, szocializáció, közösségi nevelés és az értelmi, anyanyelvi nevelés kidolgozása tükrözi a nevelőtestület szakmai tájékozottságát. A 22. oldalon jól áttekinthető táblázat összegzi az óvoda ünnepeit és programjait, melyek egyben hagyományörző szerepet is betöltenek.

A nevelés, fejlesztés tartalma végigvonultatja a **tevékenységformák** minden területét. Kidolgozottsága szakszerű, áttekinthető.

A nevelőtestület számára a Montessori pedagógia teljes körű ismeretét erősíti az 5. 1. fejezet, amely a feltételrendszerhez kapcsolódó eszközöket, célokat, speciális fejlesztési lehetőségeket tartalmazza.

A tevékenységrendszer azonos felépítettséget mutat minden területen. Ezáltal egy komplexen kezelhető rendszer lett kialakítva, mely a napi pedagógiai, nevelési, tervezési feladatok alapját adja. Részletezett, tudatos feladat meghatározások segítik az óvodapedagógusok munkáját, melyhez a gyermekek tevékenységei és az óvodáskor végére elvárt fejlődési jellemzők is hozzátartoznak.

Kiemelést érdemel, a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni, **differenciált nevelésének** egységenkénti kidolgozása.

Az SNI gyermekek nevelése a 7. fejezetben szakszerűen részletezett, ahol a módszerek, eljárások, a fejlesztőpedagógus feladatai és a specifikus fejlesztés elvei olvashatók.

Legfontosabb területek, mint az **inklúzív pedagógia** kialakítása, a differenciálásra épülő nevelés és az együttnevelés folyamatossága, a kompenzáció lehetőségét bővítik.

Az **óvoda-család** kapcsolatában az együttműködést a korrekt partneri kapcsolat jellemzi. Minden olyan lehetőséget kihasználják, amely a kapcsolattartás kiszélesítését, elmélyítését célozza meg. Kiemelten kezelik a nevelési szokások megismerését és a folyamatos párbeszéd feltételrendszerének biztosítását.

A dokumentumban az óvoda, mint összevont intézmény, **iskolával** való kapcsolatát kiemelt figyelemmel kezeli. Az „**átmenet**” és **együttműködés** megkönnyítése érdekében meghatározza a feladatokat, amelyben a kompetencia alapú óvodai programcsomag gyakorlati elemeinek alkalmazása a meghatározó. Az iskolai alkalmasság tudatos számbavétele a 9. 3. fejezetben egy jól megfontolt és működő rendszert vetít elénk.

Az esélyegyenlőséget és az egyenlő bánásmódot hangsúlyozza a **gyermek és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenységek** sora. A program a korrekció, prevenció lehetőségeinek megvalósítását helyezte a középpontba, ahol az óvoda óvó-védő funkciója érvényesül.

Külön egységben meghatározottak az óvodavezető és az óvodapedagógusok, gyermekvédelmi feladatokkal megbízott feladatai, a pedagógiai tevékenység és program tartalma.

Ezekben hangsúlyosan érvényesül az érték- és szemléletmegerősítő, illetve formáló családdal való kapcsolattartás. A nevelőmunkához szükséges és biztonságos feltételek megteremtése is követhető.

A program rendelkezik a megfelelő **humán és tárgyi feltételekkel** feladatai megvalósításához, a nevelőmunkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke a 11. bekezdésben megtalálható. A meglévő erőforrások mellett a program megtervezett feladatai **többlettámogatás nélkül megvalósíthatók.**

A program szerkezeti egységei logikusan épülnek egymáshoz, jól megszerkesztett, esztétikus kivitelezés jellemzi.

A dokumentum törvényességi vizsgálata során megállapítottam, hogy a nevelési program elfogadáshoz szükséges **eljárési szabályokat betartották**, a nevelőtestület elfogadta, a szülői szervezet véleményezte, jegyzőkönyvek mellékelve.

Összegzésként megállapítható, hogy a Kada Mihály Általános Iskola és Napközi Otthonos Óvoda óvodai nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható. A fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

**Nagy Lajosné
közoktatási szakértő**

5. 15. Szakértői vélemény a Kékvirág u. 5. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Kékvirág u.5.)

Az óvoda „Kékvirág” nevelési programját a szakszerűség, jogszerűség, megvalósíthatóság szempontjából vizsgáltam felül.

A program erősségei:

- ❖ A dokumentumban tükröződik a játékközpontúság, az egyéni képességek fejlesztésének tudatos tervezése, és az erkölcs, érzelmek meghatározó szerepe.
- ❖ Szakszerűen kidolgozott az egyes fejezetek cél és feladatrendszer, az alapelvek, az óvodapedagógusok feladatai, amelyhez a gyermekek várható fejlődési eredményei lettek hozzárendelve.
- ❖ A sajátos tevékenységformák tartalmában részletesen meghatározott a drámajáték szerepe, a fejlesztő csoport tevékenysége és a beszédfigyelmű és rész-képesség elmaradásokat mutató gyermekek logopédiai ellátásának programja, amely a célok, feladatok mellett a fejlesztési elveket is magába foglalja.
- ❖ Nagy hangsúlyt kap a gyermekek fejlesztése érdekében a differenciált bánásmód, az egyéni fejlesztő módszerek tervezése, az utánzás és modellkövetés.
- ❖ Az „átmenetek” jelentősége hangsúlyos, részletesen kidolgozott a folyamatokra megtervezett tevékenységekkel, óvodapedagógusi feladatokkal.

A program tartalmazza azokat a területeket, melyet a közoktatási törvény előír, és összhangban van az óvodai nevelés országos alapprogramjában meghatározott követelményekkel.

Alapelvei, céljai a játék elsődlegességét kiemelve, komplex neveléssel történő személyiségfejlesztést helyezi a középpontba. Hangsúlyos a családdal történő együttnevelés, a differenciált képességfejlesztés, és a hagyományos értékek megtartása mellett kiemelt szerepe van a drámapedagógiai módszerek beépülésének.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja szerint meghatározottak a **feladatok és tevékenységformák**.

A feladatok sorában részletezettek az egészséges életmód alakítását befolyásoló területek, az érzelmi, erkölcsi nevelés igényeinek kifejezése, a szocializációs folyamatok segítése.

Az értelmi fejlesztés tudatosan a tevékenységformákon keresztül történő képességek készségek fejlesztését szolgálja. Világos és egyértelmű a képességfejlesztés feladatainak felsorolása, érvényesül a komplex nevelés hatása. Az anyanyelvi nevelés, fejlesztés alapelvei, óvodapedagógusi feladatai a fejlesztő módszereket helyezik előtérbe.

Szakszerűen összeállítottak a III. fejezettől a **tevékenységformák egységei**. A program készítői kellő részletességgel, módszertanilag meghatározva alakították ki a célokat, feladatokat és hozzájuk tartozó alapelveket.

A játék kiemelt szerepe megerősítést nyer, a 24. oldalon lévő ábra szemléletesen közvetíti az óvodai tanulással – foglalkozási ágakkal való viszonyát, amelybe a kompetencia lapú óvodai programcsomag pedagógiai alapelemei is beépültek.

Az életkori sajátosságok, egyéni képességek és igények figyelembe vételével a fejlődés várható eredményei is megjelennek.

A **differenciált fejlesztés** leghangsúlyosabb területe a tanulási folyamatok megszervezése. A 3. 4. pontban az óvodapedagógusok feladatai a napi fejlesztő tevékenység szervezéséhez adnak gyakorlati útmutatást.

A **gyermek és ifjúságvédelem** az alapszolgáltatások közé sorolt feladat, így tervezettségének köszönhetően biztosítottá válik a gyermekek fejlődését hátrányosan befolyásoló tényezők felismerése, és feltárása.

A program készítői a cél, feladat és alapelvek megjelenítése mellett kidolgozták az óvodavezető, óvodapedagógusok és dajka elvárt feladatait. A gyermek és ifjúságvédelem egészségmegőrző feladatai a prevenció érdekében válnak kiemelten fontossá.

Lényeges egysége a nevelési programnak a **sajátos tevékenységformák** tudatos számbavétele. A drámajátékot fontos személyiségfejlesztő módszernek, eszköznek jelölik, mely sokrétűsége, variálhatósága és komplexitása miatt a közös játékban hatékony fejlesztő eszköz.

A **sajátos nevelési igényű gyermekek** nevelésének alapelveit és céljait a program készítői az integrált nevelés segítése érdekében határozták meg. A fejlesztő logopédiai csoport működésének kidolgozása és a beszédfigyelmet és rész-képességek elmaradásokat mutató óvodáskorúak logopédiai ellátásának programja, egy jól átgondolt, rugalmas és a gyermekek egyéni sajátosságait figyelembe vevő fejlesztési koncepció. Részletezett a logopédiai fejlesztés területe és működési formája.

A program az **integráció** alatt a sajátos nevelési formák egyéb feladatait is szakszerűen kifejti, ahol a szaknyelvi meghatározások mellett a sérültség típusának megfelelő területek is megjelennek.

A dokumentum az együttműködés formáit emberi, intézményi, szakmai és kulturális területekre osztja, melyet táblázatos formában áttekinthetőn mutat be a 68. oldalon. A családdal való kapcsolattartás formáit sokszínűség jellemzi.

Az óvodába lépés és az iskolába kerülés feltételei az „**átmenetek**” zavartalanságát biztosító pedagógiai tevékenységeket határoznak meg. Kidolgozták a család, óvoda feladatait, és az iskolára alkalmasság szempontjait.

A nevelési program végrehajtásához szükséges **eszközrendszer** rendelkezésre áll, a **humán erőforrások** biztosítják a **megvalósítást** többtámogatás nélkül.

A program belső tartalma logikusan szerkesztett, egymásra épülő területeket jelöl. Az intézményben az elfogadáshoz előírt **eljárási szabályokat betartották**, a dokumentumot a nevelőtestület elfogadta, a szülők közössége egyetértését adta. A mellékelt jegyzőkönyvek mindezt megerősítik.

Összegzésként megállapítható, hogy a Kékvirág u. 5. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javaslom.

2008. december 30.

Nagy Lajosné
közoktatási szakértő

5. 16. Szakértői vélemény a Kőbányai út 30. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Kőbányai út 30.)

A „Megismerés Állóképesség Valóság” nevelési program tartalmazza a kötelező tartalmi jegyeket, megfelel a jogszabályi előírásoknak és a helyi elvárásoknak.

A program főbb értékei, erősségei:

- ❖ Megjelenik a mozgáskészség fejlesztésének tervszerű, és tudatos beépítése a képességfejlesztés minden területén.
- ❖ A természeti és társadalmi környezet által történő tapasztalatszerzés, a környezetbarát emberré nevelés szokásrendszerének alakítása nagy hangsúlyt kap.
- ❖ A másság elfogadása, erősítése, a prevenció alkalmazása kerül előtérbe, így egyéni bánásmóddal, képességek fejlesztésével segíti a gyermekek integrációját.
- ❖ Az óvodapedagógusok által kidolgozott a feladatorientált fejlesztés, amelyhez a differenciálási szintekre és képességfajtákra vonatkozó feladatokat is meghatároznak. A kompetencia alapú óvodai nevelés egy-egy területe beépül nevelésük rendszerébe.
- ❖ A tevékenységi területek újszerű felosztása és tartalmi kidolgozása részletezett, mellette táblázatba rendezve követhetőek a tanulási formák vagy a szervezett-tervezett tanulás lehetőségei.

A program megnevezésének rövidítéséhez (**MÁV**) kapcsolódó módszertani felsorolásban az óvoda helyi értékei, pedagógiai törekvései jelennek meg. Felépítésében követhetőek az Óvodai nevelés országos alapprogramja és a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. Törvény 47. §-ban meghatározottak. Szakszerűen vezetik végig a programkészítők a 9. oldalon lévő táblázatban az óvodára jellemző hozzáadott **értékeket**, melyek várhatóan az általuk meghatározott személyes hatások és az óvónői személyiség követelményei szerint alakul.

Óvodai nevelésük **célját**, az értékek meghatározását a sokoldalú képességfejlesztés, tapasztalatszerzés és az egészséges életviteli szokások kialakítása jelenti.

A nevelési program **alapelveiben** megerősítést nyer az egyéni képességek fejlesztése, az inklúzió, a gyermekek alapvető szükségleteinek kielégítése. Tudatosan kiegészül e terület a helyi sajátosságokból fakadó nevelési elvekkel, mely a család elsődleges nevelő hatását emeli ki.

Azonos kidolgozottságot mutatva jelennek meg az óvoda **nevelési feladatai**, az érzelmi-erkölcsi nevelés, értelmi nevelés és az egészséges életmód biztosítása. Jól illeszkedik az anyanyelvi nevelés közvetítő elemként nevelőmunkájuk minden területéhez. Az óvónők nevelési értékrendjét, módszertani elhivatottságát erősíti a tevékenységekre meghatározott metakommunikációs lehetőségek bemutatása a 14. oldaltól.

Az **óvodai élet megszervezésével** előtérbe kerülnek a szocializáció alapvető normái, tevékenységi területei. Megfogalmazása szakszerű, a nevelési elvek logikusan kapcsolódnak a fejlesztés várható eredményeihez. A gondozás céljaként a szükségletek kielégítését, testi gondozást határozzák meg, a csoportszervezési elvek mellett a napirend tervezése a pedagógusok egységes szemléletére utal.

Az **óvoda-család együttműködésében** kitér az óvodakezdés időszakára, de részletezi az óvodai élet folyamatában kialakítandó kapcsolattartási lehetőségeket is. A kompetencia alapú oktatás elméleti alapvetéseinek elfogadására és az óvodapedagógusok fejlődés-lélektani ismeretében meglévő magas felkészültségre utal a 3. pontban kidolgozott **óvoda-iskola** átmenet fejezet.

A tevékenységek területeit három fő egységre osztották fel, játék, a külső világ tevékeny megismerése és komplex esztétikai nevelés. Ezeket tovább részletezve az alapprogram által meghatározott minden tevékenység megjelenik.

A cél mindenhol konkrét, egyértelmű, amelyre az óvónő feladata épül. Az adott tevékenységi területen belül szakszerűen meghatározottak a különféle munkafolyamatok, egy-egy résznél kitérnek a másság tolerálására, az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzésére, mindezek a kompetencia alapú programcsomag gyakorlati elemeinek felhasználásával valósul meg.

A fejlesztés várható eredményei végrehajthatók, az óvodaképbe beillesztett objektív feltételek kiegészítőjeként minden tevékenységnél az eszközök felsorolása megtalálható. A jelenleg meglévő humán- és tárgyi eszközök mellett a nevelési program **megvalósítható**, nem kíván többlettámogatást.

Az **inkluzív nevelés** egységét egy alapvetően magas színvonalú kidolgozás jelzi. A migráció, a multikulturális szemlélet, integráció minden területére konkrét alapelv, cél és feladat-meghatározás a jellemző. Többször visszatérnek azokra a területekre, amelyek segítenek a különleges gondozási igényből adódó feladatok megoldásában. A **differenciálási szintekre** és képességfajtákra vonatkozó ajánlások az integrálásban várható fogyatékosági jellemzőkhöz mérten változnak. A segítő szakember feladatai meghatározottak, mindenhol építenek a családi szociális háttér bevonására.

Az óvodai **esélyegyenlőség** a gyermekvédelmi koncepciót is magába foglaló terület. A programterület magába foglalja a hátrányos helyzet leggyakoribb okait, összegyűjtve a problémák felismerésének lehetőségeit, gyermekvédelmi felelős feladatait.

Érvényesül a gyermekek jogainak tiszteletben tartása, nem tartalmaz egyetlen vallás vagy világnézet melletti elkötelezettséget sem.

A „**Megismerés Állóképesség Valóság**” (MÁV) Óvodai program nevelésfilozófiáját tekintve, egységes szerkezetű, tartalmi elemeiben részletezett, jól tükrözi a nevelőtestület „meglévő értékeinek és jól működő gyakorlatának” összhangját.

A dokumentum elfogadásához szükséges **eljárási szabályokat** megtartották, a mellékelt jegyzőkönyvek szerint a nevelőtestület elfogadta, melyhez a szülői szervezet is egyetértését adta.

Összegzésként megállapítható, hogy a Kőbányai út. 30. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható.

A fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Nagy Lajosné
közoktatási szakértő

5. 17. Szakértői vélemény a Kőbányai út 38. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Kőbányai út 38.)

Az óvoda „Gyermekléptekkel” c. nevelési programját, pedagógiai, módszertani alapelveit a jogszerűség, szakszerűség és a helyi igényeknek való megfelelés szempontjából elemeztem.

A program erősségeit jelentő területek:

- ❖ A gyermekek szociokulturális környezetét figyelembe véve a tevékenységekre, mozgásra helyezi a hangsúlyt. A nevelőmunka egyik alappillére az egészségvédelem.
- ❖ Az érzelmi, akarati, szociális képességek, a másság elfogadása kerül előtérbe, megoldást mutatva az eltérő igények, szükségletek kezelésére.
- ❖ Az értelmi képességek fejlesztése főként a gyakorlati tapasztalatszerzésben valósul meg. Ezek a területek szakszerűen kidolgozottak, a tevékenységterületek mindegyikét érintik.
- ❖ Különös gonddal ügyelnek a program készítői az eltérő fejlettségű gyermekek differenciált fejlesztésére, alkalmazkodva a gyermek képességeihez, viselkedéséhez. Ezekhez szervezett nevelési folyamatokat alkalmaznak.
- ❖ A célok, feladatok meghatározásában kitér az inkluzív pedagógia kialakítására, ez kihat az óvodapedagógusok által alkalmazott eljárásokra, módszerekre, ezáltal biztosított az esélyegyenlőség érvényesülése.
- ❖ A nevelési folyamatok kidolgozásában, a változatos tevékenységek biztosításához egy-egy területen megjelennek a kompetencia alapú óvodai nevelés meghatározó értékei.

A programban **szakszerűen** megfogalmazódnak azok a területek, amelyek az óvodai nevelés országos alapprogramja és a közoktatási törvény által meghatározottak.

A dokumentumban a **nevelési célok** a gyermekközpontúságot hangsúlyozzák, középpontba állítva a képességfejlesztő folyamatokat, a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulást, tapasztalatszerzést. A program **nevelési elvei** magukba foglalják az óvoda sajátos arculatát, az egészséges életmód alakításának keretjellegét. Érvényesülnek benne a szocializációs környezet elvárásait megvalósító célok. A 15. oldaltól részletesen kidolgozott az **inkluzív pedagógia, integráció** céljának, elveinek összefoglalása. A másság minden területére meghatározott feladatok az óvodapedagógusok gyakorlati munkáját összegzik.

A program **megvalósításához** a szükséges **eszközök és személyi feltételek** rendelkezésre állnak. A nevelést segítő eszközök minden tevékenységformához kidolgozottak. Az óvodapedagógusok elhivatottságát mutatja, hogy a humán erőforrások alakításában elsődleges szerepet játszik a program magas szintű megvalósítását célzó felkészültség.

Az óvodai nevelés **feladatait** a 3. pontban a rendszer modellképeként összegzik. Logikusan felépített, szemléletes, melyet minden területet érintő konkrét módszertani feladat-meghatározás követ. **Egészséget megőrző, egészséges életmódot** alakító nézetek kiemelését érdemelnek, az általuk képviselt érték meghatározó az intézmény egészére, kapcsolataira.

A nevelési elvekhez alkalmazkodik a megtervezett feladatok köre. Az egészséges életmód alakításában főleg a megelőzésre törekvés lényeges, az érzelmi nevelés és

szocializáció elsősorban a társas készségek elsajátítására nevel, az értelmi nevelés pedig a játékba integrált tanulást preferálja.

Megjelenik az anyanyelvi nevelés, mint a közlés és érzelmi kifejezés legfontosabb eszköze. Mindegyik terület tükrözi a program készítőinek módszertani ismeretekben való jártasságát.

Egy áttekinthető, jól kialakított rendszert tartalmaz az alapprogram szerinti területekre kidolgozott **tevékenységformák** folyamata. Jellemző rájuk a tapasztalatszerzés, az ismeretek feldolgozása. A módszertani alapelvek meghatározzák a speciális helyzetek fejlesztési lehetőségeit, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek körében is ajánlott. A célok, feladatok, tevékenységek, és a fejlődés jellemzői mellett, az értékekből meghatározott sikerkritériumok is a napi nevelőmunka pedagógiai tervezéséhez nyújtanak segítséget.

A 3. 6. fejezetben a **fejlesztő pedagógus** feladatait két terület vonatkozásában határozták meg, így a szociálisan hátrányban lévők felzárkóztatása és a tehetséggondozás is megtervezett.

Ezek magukba foglalják a prevenciót, korrekciót, differenciálást és a kompenzációt egyaránt, melyek az **esélyegyenlőség** szempontjából fontosak.

A **családdal való együttműködés** a gyermekek érdekében meghatározott kapcsolattartási formák összessége. A programban megtervezett változatos tevékenységek, az élménynyújtó események a partnerközpontú működésre utalnak. Az egyéb kapcsolattartás során nyitottságukat az egészség védő programhoz illeszkedő az „Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata” szervezettel való közös munka betervezése is jelzi.

A **gyermek és ifjúságvédelemmel** összefüggő tevékenységek célja a gyermeki jogok érvényesítése mellett a veszélyeztető tényezők felismerése, prevenció, hatékony kezelés és segítségnyújtás.

Az óvodapedagógusok, gyermekvédelmi felelős és óvodavezető számára is egyértelműek a feladat-meghatározások, ügyelve arra, hogy a család értékrendjéhez közelítve mindig a gyermek érdekeit képviseljék.

A 2. sz. csatolt mellékletben a „Dohányzásmentes magatartásra nevelés alternatív programja” az óvodapedagógusok által programban is jelzett egészséges életmód iránti elkötelezettséget erősíti.

A program **felépítése** követhető, logikus, a főbb egységeket szükségszerűen odaillő alpontokban részletezik. Minden területen meghatározott a cél, feladat, sikerkritérium és az adott terület alapelve.

A szakértői elemzés során megállapítottam, hogy a program elfogadására előírt eljárási szabályokat betartották, a nevelőtestület elfogadta, és a szülők közössége is véleményét adta, melyet a mellékelt jegyzőkönyvek bizonyítanak.

Összegzésként megállapítható, hogy a Kőbányai út. 38. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható. A fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

Nagy Lajosné
közoktatási szakértő

5. 18. Szakértői vélemény a Maglódi út 8 sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda nevelési programjáról (Budapest, Maglódi út 8.)

A szakértői elemzés során az „Egészséges gyermekekért” óvodai nevelési program tartalmában a szakszerűséget, jogszerűséget, megvalósíthatóságot és a szociokulturális környezettel összefüggő helyi igényeknek való megfelelést vizsgáltam.

A nevelési program erősségei:

- ❖ Kiemelt figyelemmel kezeli a családdal való együttműködés lehetőségeit, az erkölcsi normák kialakítását.
- ❖ Nevelési elveiben meghatározó a komplex nevelési hatások gyakorlati alkalmazása. A differenciálás, integrációs nevelés és inkluzív pedagógia szakszerűen kidolgozott rendszerben jelenik meg. A kompetencia alapú óvodai nevelés gyakorlati megvalósulásának jegyei a program egészében megtalálhatók.
- ❖ A fejlesztőpedagógia külön egységben határozza meg a felvállalt feladatokat, ahol a felzárkóztatás, tehetség gondozás és a sajátos nevelési igényű gyermekek esélyegyenlősége érdekében az együttnevelés szervezeti és tartalmi keretei szakszerűen lettek megfogalmazva.
- ❖ Alapvető célként jelenik meg a tevékenységformák feladat meghatározásában a játékon keresztül történő tudatos fejlesztő munka.
- ❖ Részletesen kidolgozottak a gyermekvédelem prevenciók feladatai, a speciális és általános tevékenységkörök a hátrányos és veszélyeztetett helyzet kezelésére.

Az óvodai **nevelés célja** a gyermekekben rejlő képességekre alapozott személyiségfejlesztés, amelyben a családi nevelést kiegészítve az egészséges életmód alakítása a meghatározó.

A nevelési elvekben érvényesül a célokban megfogalmazott pedagógiai tevékenység, ahol kiemelt jelentőségű a komplex nevelés, tapasztalatszerzés és a kompetencia alapú óvodai nevelés alapvető pedagógiai módszereinek alkalmazása. A program készítői tudatosan törekedtek a differenciálásból adódó feladatok kidolgozására, ezáltal az integráció minden területére színvonalas, ismeretekben gazdag módszereket, munkaformákat határoztak meg.

A dokumentumban kifejtett nevelési elvekhez rendelve jelennek meg a **feladatok**, amelynek erőssége, hogy rugalmas rendszert biztosít a gyermek számára, igazodva az egyéni szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz, fejlődési ütemhez. Az egészséges életmódra nevelés külön figyelmet fordít arra, hogy a családi nevelés mellett a sikeres egészségnevelés feltételeit biztosítsa, főleg az egészségvédő szabályok készsége alakításával.

Az óvodapedagógusok egységes pedagógiai szemléletét tükrözi a szocializáció szempontjából fontosnak tartott érzelmi nevelés, valamint értelmi nevelésen belül a napi tevékenységek során megjelenő kommunikáció és pedagógusmodell meghatározása.

Az óvodai élet **tevékenységformái** a programban egységes szerkezettel lettek kidolgozva, a területek közötti pedagógiai tartalomban az átjárhatóság, koherencia érvényesül. Az óvodai nevelés országos alapprogramja szerint meghatározottak a

területek, melyek által a naprakész ismeretek, a spontán vagy szervezett formában megjelenő fejlesztés megvalósul.

A feladatok részletezettek, ugyanakkor a természetes élethelyzetek létrehozása a gyermekek érdeklődésének, iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatoknak, gondolkodási műveleteknek, szokásoknak elsajátítása lehetőséget ad arra, hogy az óvodapedagógus kompetenciájánál fogva önmaga, speciálisan dolgozza ki feladatait. Az óvodapedagógusok az aktuális fejlődés érdekében tudatosan alakítják az „Egészséges gyermekekért” megvalósítandó fejlesztési célokat, funkciókat.

A fejlesztőpedagógiai tevékenység alapelveiben a **kompetencia alapú óvodai nevelés** elemei jelennek meg. Az alapvető céloknak alárendelve valósul meg a sajátos nevelési igényű gyermekek számára szükséges egyéni fejlesztés.

Nagy elkötelezettséget mutatnak az óvodapedagógusok részéről a 44. oldaltól található befogadás elvei, módszertani feladatai, a fejlesztőpedagógus jelenléte pedig a speciális, egyénre szabott fejlesztést segíti elő.

Kiemelt figyelmet érdemel az óvoda-iskola **átmenet** biztosítása, ahol az iskolába lépés feltételei mellett a két intézmény együttműködésére kidolgozott alapelvek és feladatok is megtalálhatók.

A program feltételrendszerét meghatározó **tárgyi feltételek** leginkább a biztonságos tárgyi környezetet, a speciális fejlesztés feladataiból adódó eszközcsoportokat tartalmazzák, amelyhez a **humán erőforrások** az előírásoknak megfelelően adottak. A nevelési programban kidolgozott nevelési célok, feladatok megvalósulásának biztosítéka a meglévő humán-és tárgyi erőforrások megléte, a program **megvalósítható**, melyhez többlettámogatás nem szükséges.

Részletezett és a napi feladatokban konkrét módszertani segítséget ad a **gyermekvédelem** alapelveinek, prevenciós feladatainak kidolgozott rendszere. Ösztönzi a feltáró jellegű óvó-védő tevékenységet, amelybe beépül az 53. oldaltól az integrált neveléssel kapcsolatos gyermekvédelmi feladat.

A program kihangsúlyozza a **differenciálásra** épülő nevelést, a másság figyelembe vételét, a kompetenciák erősítését, az érzelmi, akaratit és szociális készségek, képességek fejlesztését. Külön említést érdemel az óvodavezető, óvodapedagógus és dajka számára kidolgozott gyermekvédelem hatékonyságát segítő tevékenységek köre.

A **szülőkkal való együttműködés** az óvodába lépéstől folyamatosan követi, segíti a kapcsolattartás formáit. Az óvoda kezdeményező szerepe hangsúlyos, minden olyan színteret és módszert számba vesz, amelyben hatékony segítséget tud adni a családi neveléshez, nevelési problémákhoz.

A dokumentum gyermekközpontú, szerkesztésében kiemelték a legfontosabb egységeket, ezáltal áttekinthető, logikus felépítésű. Minden területen a cél és feladat-meghatározás mellett a fejlődés várható eredményei is kidolgozottak, megjelennek a fejlődést segítő eszközök.

Megállapítható, hogy a nevelési program **jogszerű**, megfelel a közoktatási törvényben foglaltaknak, összhangban áll az óvodai nevelés országos

alapprogramjában meghatározottakkal. Nem tartalmaz vallás és világnézet melletti elkötelezettséget.

A program elfogadására előírt **eljárási szabályokat** betartották – nevelőtestület elfogadása, szülői szervezet véleményezése – amelyet a programhoz mellékelt jegyzőkönyvek igazolnak.

Összegzésként megállapítható, hogy a Maglódi út 8. sz. alatt működő Napközi Otthonos Óvoda „Egészséges gyermekekért” programja szakszerű, jogszerű és megvalósítható, ezért a fenntartó jóváhagyására javasolom.

2008. december 30.

**Nagy Lajosné
közoktatási szakértő**